Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

Najer Folksblat

פרייז 20 גראשען

היינט 8 זייטען

נייער פאלקסבלאט

אונפארטייאישע פאליטיש - געזעלשאפטליכע טאג - צייטונג

Nr. 113 (1107) | Łódź, Poniedziałek 16 Maja 1927 | פינפטער יאהרגאנג | לאדז, מאנטאג יד אייר תרפ"ז. | Nr. 113 (1107)

אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 24-71. | Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 21, Tel. 24,71.

דער מלוכה-פרעזידענט אין לאדז

ענטוזיאסטיש אויפגענומען דורך דער בעפעלקערונג, פארשטעהער פון דער מלוכה'שער, מיליטערישער און שטאטישער מאכט.

דער פערלויף פון די נעכטיגע גראנדיעזע פייערליכקייטען אין לאדז.

דער נעכטיגער טאג.

אין לאדז איז נעכטען געווען אן אמת'ער יום-טוב. א פייערליכקייט, א יובעל פאר דער פוילישער רעפובליק, פאר איהר מאיעסטעט אין דער פערזאן פון אנפיהרער פון דער רעפובליק – מלוכה-פרעזידענט איגנאצי מאשטשיצקי.

קינד און קייט, גרויס און קליין אהן אונטערשייד פון נאציאנאליטעט – אלע זענען ארויס יום-טוב'דיג אין גאס באגריסען דעם העכסטען אנפיהרער – דעם פרעזידענט.

די ארדנונג איז געווען א גאנצען טאג א מוסטערהאפטע. די שטימונג אן ערב-שטע. די קארעקטע האלטונג פון דער פאליציי האט מיטגעהאלפען דערצו, אז די שטימונג אין פערלויף פון גאנצען טאג זאל ניט געשטערט ווערען און זאל בלייבען אלס אנגענעהמע ערינערונג ביי די בירגער פון אונזער שטאט.

א חוץ די דעקאראציעס, וועלכע זענען געמאכט געווארען דורך דער שטאטישער מאכט אויפ'ן פרייהייטס-פלאץ, דאמבראווסקי-פלאץ, פעטריקאווער גאס א. א. האבען כמעט אלע די, וועלכע האבען באלקאנען און פראנט-פענסטער אויף די גאסען, וואו דער פרעזידענט האט געדארפט אדורכפאהרען געווען דעקארירט מיט טעפיכער, פעהנער און בלומען. די באלקאנען און פענסטער זענען געווען געדיכט בעזעצט מיט מענשען און וואו נאר דער פרעזידענט איז אדורכגעפאהרען אין זיין אויטא, איז ער דורכ'ן פערזאמעלטען עולם בעגריסט געווארען מיט אפלאדיסמענטען און „ניעך-זשיע" געשרייען. דער פרעזידענט האט מיט אן'ענטבלויזטען קאפ צוריקגעגריסט צו אלע פערזאמעלטע.

די יודישע בעפעלקערונג האט גענומען אן'אקטיווען אנטייל אין דער שמחה פון בעגריסען דעם פרעזידענט. אלע יודישע באלקאנען און פענסטער זענען געווען דעקארירט, די קינדער פון די יודישע שולען זענען געווען אויפ'ן ארט, די יודישע ארגאניזאציעס און געזעלשאפטליכע אינסטיטוציעס האבען אויך ניט געפעהלט.

דאס וועטער האט זיך געשפילט: א ביסעל ווארעם, א ביסעל פערוואלקענט און א ביסעל רעגען, ס'האט אבער אבסאלוט ניט געשטערט צום אדורכפיהרען פון גאנצען אנגעצייכענטען פלאן.

פון זשגאווסקא-גאס ביז דעם דאמבראווסקי פלאץ זענען געווען אויסגעשטעלט פון ביידע זייטען אויף די גאסען, וואו ס'איז אדורכגעפאהרען דער פרעזידענט, קינדער פון די היגע פאלקס- און מיטעל-שולען.

די רעדע פון מלוכה-פרעזידענט מאשטשיצקי

דער פרעזידענט האט בעת'ן מיטאג אין „טיוואלי" דורכגעלייענט פאלגענדע רעדע:

די פאהן, וואס איז איבערגעגעבען געווארען דעם 28-טען פולק פון די קאניאווער שיסער, די „לאדזער קינדער", דורך דער לאדזער בעפעלקערונג, איז א סימבאל פון ענגער צוזאמענבונדענקייט און געגענזייטיגען צוטרוי צווישען מיליטער און דער בעפעלקערונג. דאס איז מיר בעזונדערס ליב און אנגענעהם.

דוקא דא, אין לאדז, אין דער שטאט פון רעגער, פראדוקטיווער ארבייט, וואו די ענטוויקלונג געהט כסדר פאראויס,–פיהלט זיך גאר בעזונדערס די נויטווענדיגקייט פון א הארמאנישען צוזאמענלעבען. שלום און הארמאניע-זענען די צילען פון דער מלוכה.

דאס הארציגע און אונבעצוואונגענע צוזאמענלעבען פון די בירגער און זעלנער פון דעם ארבייטענדען לאדז, און בעזונדערס מיט דעם פולק, וואס איז געשאפען געווארען אין לאדז דורך פרייוויליגע, איז א מוסטער פאר אנדערע. און אט איז ביי אונז נישטא קיין שום אפטייל צווישען דער ציווילער בעפעלקערונג און מיליטער, ווי מ'קען דאס בעמערקען טיילמאל אין אנדערע לענדער.

דאס מיליטער שטעלט נישט פאר מיט זיך ביי אונז קיין בעזונדערע גרופע; דאס מיליטער איז ביי אונז אויסגעוואקסען צוזאמען מיט'ן פאלק אין א מאמענט פון קאמף פאר פרייהייט. איצט שטעהט דאס מיליטער אויף דער וואך פון דער פוילישער מלוכה.

דער זעלנער ערפילט דעם בכבודיסטען בירגערליכען חוב: א דאנק זיין ארבייט פול אפפערוויליגקייט שיצט ער דעם ווערטפולסטען אוצר פון דער מלוכה-די טייער-קאסבארע אונאפהענגיגקייט.

גלויבענדיג דעריבער שטארק אין דער אונבעזיגבארער קראפט פון אונזער פאלק, וואס איז אונצוטרענבער פעראייניגט מיט'ן מיליטער, הויב איך אויף מיין טאסט פאר'ן וואויל און כבוד פון דער שטאדט לאדז און דעם העלדישען 28. פולק פון „לאדזער קינדער", וועמען דער היינטיגער טאג וועט צוגעבען כחות פאר דער אפפערוויליגער, זעלנער-ארבייט, אין נאמען פון אט דער פאהן, – דעם סימבאל פון עהרע און פאטערלאנד!

דאס אנקומען פון פרעזידענט.

פונקט 10 איינדערפריה האבען זיך אויפ'ן זשגאווער שאסע, ביי די גרעניצען פון דער שטאדט לאדז בעוויזען די אויטא'ס, אין וועלכע ס'איז געפאהרען פון ספאלע דער מלוכה-פרעזידענט פראפ. איגנאצי מאשטשיצקי מיט זיין סוויטע.

ביים טריומף-טויער, וואס איז ספעציעל אויפגעשטעלט געווארען אויפ'ן זשגאווער שאסע ביי דער באהן-ליניע, האבען בעגריסט דעם הויכען גאסט: א דעלעגאציע פון דער שטאדטישער מאכט מיט'ן וויצע-פרעזידענט וואיעוואודזקי, פראפעסאר פיכנא בראש. מצד די יודישע פארשטעהער זענען געווען: לאווניק יאצל און דעפ. מינצבערג.

צוזאמען מיט'ן פרעזידענט איז אויך אנגעקומען פון ספאלע דער לאדזער וואיעוואדע ה' יאשטשאלט, דער גענעראל-אדיוטאנט פון מלוכה-פרעזידענט פולקאווניק זאהארסקי, וויצע אדיוטאנט מאיאר פידא און די אדיוטאנטען ראטמייסטער יורגעלעוויטש און קאפיטאן נאגורני. דעם מארשאל פילסודסקי האט פערטרעטען דער גענעראל זשעליגאווסקי, מיט וועלכען ס'זענען אויך מיטגעקומען די גענעראלען: קאנאזשעווסקי, רידז-שמיגלי, ווראבלעווסקי, יאצינא און א גרעסערע גרופע העכערע אפיצירען פון גענעראל שטאב.

נאך דער

בעגריסונג

איז דער פרעזידענט אין דער בעגלייטונג פון זיין סוויטע אפגעפאהרען דורך דער פיעטריקאווער גאס אין דער וואיעוואודזטווע, וואו ס'זענען געווען צוגעגרייט גרויסע אפארטאמענטען סיי פאר'ן פרעזידענט, סיי פאר אלע געסט, וועלכע זענען מיטגעקומען. ווען די אויטא'ס זענען געפאהרען דורך די גאסען, איז דער פרעזידענט בעגריסט געווארען דורך דעם המון, וועלכער האט זיך פערזאמעלט אויף די טראטוארען און אין די פענסטער, מיט הילכיגע אויסגעשרייען: „הורא! און זאל לעבען"!

נאך א קורצען אפרוה אין דער וואיעוואודזטווע איז דער פרעזידענט אפגעפאהרען אויפ'ן

דאמבראווסקי-פלאץ.

אין דער זעלבער צייט האבען זיך אויפ'ן דאמבראווסקי פלאץ אנגעהויבען צונויפקומען די בעזונדערע אפטיילונגען פון 28. פולק; דערנאך עטליכע אפטיילונגען פון 31 פולק, וועלכע האבען ביים טריומף-טויער אויפ'ן זשגאווער שאסע געמאכט א שפאליר פאר'ן פרעזידענט.

דערנאך האבען אנגעהויבען זיך פערזאמלען אויפ'ן פלאץ און אויסשטעלען זיך די פערשידענע אינסטיטוציעס, דעלעגאציעס, יודישע און קריסטליכע האנדווערקער-פעראיינען און פארשטעהער פון די אויסלענדישע קאנסולען אין לאדז. דער דאמבראווסקי-פלאץ איז געווען איבערפולט מיט מענשען.

ארום האלב 12 פארמיטאג איז דורך דער נארוטאוויטש-גאס אנגעקומען דער מלוכה-פרעזידענט אין דער בעגלייטונג פון וואיעוואדע יאשטשאלט, רעגירונגס-קאמיסאר איושיצקי, קאמענדאנט ניעדזיעלסקי, פרעזעס טאווארניצקי, שול-קוראטאר, די גענעראלען און אויסנאהם-קאמיסעס.

דער מלוכה-פרעזידענט איז דורכגעגאנגען דעם גאנצען פלאץ, בעקוקט דאס מיליטער, וואס איז איהם שטארק געפעלען און דערנאך פערבייגעגאנגען די דעלעגאציעס, וועלכע זענען געשטאנען אויסגעשטעלט מיט זייערע פעהנער.

מצד די יודישע פארשטעהער האבען זיך געפונען אויפ'ן דאמבראווסקי-פלאץ: פרעזעס פון דער קהלה בודזינער, אמטירענדער פרעזעס ניימאן, פרעזעס רופ, דאזארעס: קארא, ווייצמאן, האפמאן, בערגער, פלאצקער, סעג. מענדעלסאן. דעפ. מינצבערג, סעג. ברוידע און הרב פיינער.

מצד די יודישע אינסטיטוציעס: אלע 19 יודישע האנדווערקער-פעראיינען מיט זייערע פעהנער און ארקעסטער, „בר-כוכבא"-ארקעסטער, ציקליסטען-סעקציע פון „בר כוכבא", השומר-הלאומי, שלום-עליכם-שול, פאלקס-סקויטען, ספארט-קלוב „שמשון", „ברית-טרומפעלדור און אנדערע.

נאכדעם, ווי דער קאמענדאנט פון די פייערלעשער ה' גראהמאן האט אפגעגעבען דעם פרעזידענט א ספעציעלען ראפארט, האט דער פרעזידענט זיך אוועקגעזעצט אויף א ספעציעלער הויכער שטוהל און ארום איהם האבען זיך אויסגעשטעלט זיינע אדיוטאנטען און פארשטעהער פון דער מאכט.

באלד דערנאך האט דער וואיעוואדע ה' יאשטשאלט פארגעשטעלט פאר'ן פרעזידענט די פארשטעהער פון דער יודישער קהלה הרב פיינער און פרעזעס ניימאן, וועלכע דער פרעזידענט האט הארציג געדריקט די האנד.

פרעזעס ניימאן האט זיך געווענדעט צום מלוכה-פרעזידענט מיט די ווערטער:

„מיר בעדויערען זעהר, וואס מיר האבען נישט געהאט דעם כבוד אויפצונעהמען דעם הויכען גאסט אין אונזער מקום-קדוש".

דעראויף האט דער פרעזידענט געענטפערט:

„אויך איך בעדויער זעהר, אבער לײדער איז דאס פראגראם אין דער לעצטער מינוט געענדערט געווארען. איך פערזיכער, אז אין דער נאהענטסטער צייט וועל איך נאכאמאל בעזוכען לאדז און דאן וועל איך בעזוכען אויך די סינאגאגע. טיילט ווענען דעם מיט דער יודישער בעפעלקערונג".

פרעזעס ניימאן האט צוגעזאגט דאס מודיע צו זיין דער בעפעלקערונג.

דערנאך איז פארגעקומען דאס פייערליכע איבערגעבען די פאהן דעם 28 פולק פון די קאניאווער שיסער „לאדזער" קינדער. דערביי האט דער פולק-ביסקופ גלח אלעשינסקי געהאלטען א לענגערע פרעדיג פאר די פערזאמעלטע זעלנער. דער גלח אלעשינסקי האט אויך איבערגעלייענט פאר די זעלנער

די שבועה

פאר דער נייער פאהן, וועלכע די זעלנער האבען מיטגעזאגט. אין דער דאזיגער שבועה שווערען די זעלנער טרייהייט דער רעפובליק, דעם מלוכה-פרעזידענט, דאס געזעץ, ניט ארויסגעבען קיין מיליטער-סודות ביז'ן לעצטען טראפען בלוט.

ביי ענטוזיאסטישע הורא-אויסגעשרייען און אפלאדיסמענטען, האט דער פרעזידענט פערלאזט דעם פלאץ און אויף נארוטאוויטש-גאס דורכגעגאנגען דער דעפילאדע פון די מיליטערישע ארגאניזאציעס. רעזערוו אפיצירען, ים- און לופט-ליגעס, לעגיאניסטען, האלערטשיקעס, פייערלעשער און געזעלשאפטליכע אינסטיטוציעס.

„נייער פאלקסבלאט"

איז בעת די נעכטיגע פייערליכקייטען אויפ'ן דאמבראווסקי-פלאץ, אין מאגיסטראט, אין „טיוואלי" און אויפ'ן ראוט אין פילהארמאניע געווען פערטרעטען דורכ'ן רעדאקטאר ל. זאר פוקס, וועלכער האט צוגלייך מיט אנדערע פרעסע-פארשטעהער געהאט א גאנצען טאג צו זיין דיספאזיציע אן'אויטא פון דער שטאדטישער מאכט.

(ווייטער זעה 5-טע זייט).

די פינאַנציעלע לאַגע אין פּוילען

האט זיך אין משך פון לעצטען יאהר בעדייטענד פערבעסערט

וואַרשאַ, 15 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספאָנדענט) אין אַן־אינטערוויו האָט דער פינאַנץ־מיניסטער טשעכאָוויטש געזאָגט פאָלגענדעס וועגען דער איצטיגער פינאַנציעלער לאַגע אין פּוילען:

אין משך פון פערגאַנגענעם יאָהר האָט זיך די פינאַנציעלע און ווירטשאַפטליכע לאַגע פון לאַנד נישט נאָר בעדייטענד פערבעסערט, נאָר איז אַפילו שטאַרק צופרידענשטעלענד פאַר די גרעסטע אָפּטימיסטען.

דאָס פערבעסערען די פינאַנציעלע און ווירטשאַפטליכע לאַגע פון לאַנד האָט פערלאַנגט קודם כל אַ שטאַרקע און געזונדע מאַכט, וועלכע זאָל נישט זיין אָפּהענגיג פון קיין שום פּאַרטיי אינטערעסען.

ס'איז אַ פאַקט: די פריהערדיגע פינאַנץ־פּאָליטיקער האָבען ממש טעראָריזירט די פינאַנץ־בעאַמטע, וועלכע וואָלטען מיט וואַסער ס'איז עצה געקענט העלפען דער פערבעסערונג פון דער לאַגע. ס'זענען געווען פאַלען, ווען געוויסע פּאַרטיי־גרופּען האָבען פערלאַנגט, אַז דער אָדער יענער העכערער פינאַנץ־בעאַמטער זאָל בעזייטיגט ווערען פון זיין אַמט. דאָס אַלץ האָט דעמאָראַליזירט די בעפעלקערונג און אונטערגעגראָבען דעם צוטרוי צו דער אייגענער וואַליוטע.

אויף דער גאַהענטער צוקונפט — האָט דער פינאַנץ־מיניסטער פערענדיגט — האָבען מיר אַ רייה פּלאַנען פון ווייטערען פּלאַנמעסיגען געזונד־מאַכען אונזערע פינאַנצען און אין דער ערשטער רייה וועלען מיר געבען ביליגע קרעדיטען, וועלכע וועלען בעפעסטיגען די פּראָדוקציע און אַריינציהען דעם אויסלענדישען קאַפּיטאַל. דער צוטרוי צו אונז אין אויסלאַנד וואַקסט כסדר און מיר קענען נאָר זיין צופרידען, וואָס מ'לעגט אונז כסדר פאַר הלוואות. די הויפּט־זאַך: פאַר'ן וואויל פון לאַנד און אונזערע פינאַנצען, מוז די רעגירונג זיין פריי פון פערשידענע פּאַרטיי־פּניות, זיין שטאַרק, פּונקט ווי ס'איז געווען אינ'ם לעצטען יאָהר.

מעמאָראַנדום

געגען חילול־שבת־גזרה אין ליטע.

קאָוונע, 15. (טעלעגראַפיש דורך י.ט.א.) אין צוזאַמענהאַנג מיט דער פעראָרדנונג פון ליטווישען פינאַנץ מיניסטער, אַז די שענקען און שפּירט־געשעפטען מוזען זיין אָפען אום שבת, האָט זיך אַ דעלעגאַציע פון ליטווישע רבנים מיט'ן קאָוונער רב בראש געווענדעט מיט אַ מעמאָראַנדום צום פינאַנץ־מיניסטער וועגען אָפּשאַפען די גזרה, וועלכע צווינגט די יודען מחלל שבת צו זיין.

דער פינאַנץ־מיניסטער האָט צוגעזאָגט דעם ענין אַזוי צו ערלעדיגען, אַז ער זאָל צופרידענשטעלען ביידע צדדים.

„רומעניען פאַר רומענער".

די „דאַנקבאַרקייט" פאַר אַ יודישען העמפּער.

בוקאַרעשט, 15 (טעלעגראַפיש דורך יט"אַ). אין צוזאַמענהאַנג מיט'ן 50־יעהריגען יובילעום פון רומעניענס אומאָבהענגיגקייט, איז פאָרגעקומען אַ ספּעציעלע זיצונג פון רומענישען פּאַרלאַמענט, אויף וועלכע די אָנפיהרער פון די פראַקציעס האָבען געלייענט פּנטשפּרעכענדע דעקלאַראַציעס. עס האָט אויך נישט געפעהלט די דעקלאַראַציע פון פראָפ. קוזאַ, וועלכער האָט געזאָגט: „רומעניען מוז זיין פאַר רומענער". מיר פאָדערן צו נאַציאָנאַליזירען די רומענישע שטעדט און אַרויסשטופען פון דאָרט די פרעמדע עלעמענטען". (קוזאַ מיינט דאָ פּשוט די יודען).

ס'איז כדאי צו בעמערקען, אַז איינער פון די, וועלכער האָט די גרעסטע פערדינסטען ביי דער ערבערונג פון רומעניענס אומאָבהענגיגקייט איז דער יוד בראַהאַדשינער, וועלכער לעבט נאָך איצט, און איז אַ פּולקאָווניק פון דער רומענישער אַרמעע.

בעשטראָפט

אַ האַקענקרייצלערישען רעדאַקטאָר.

בערלין, 15. (טעלעגראַפיש דורך י.ט.א.) דאָס געריכט אין פראַנקפורט האָט פער'משפּ'ט דעם רעדאַקטאָר פון היטלערישער צייטונג „אייזענהאַמער" צו 3000 מאַרק שטראָף פאַר בעליידיגען אין אַן אַרטיקעל דעם געריכטס־ראַט ד"ר קאָן.

איטאַליענישער קאָנסול אין א"י

בעוואונדערט די יודישע אויפבוי־אַרבייט אין לאַנד.

ירושלים (י.ט.א.) דער ניי־בעשטימטער איטאַליענישער קאָנסול אין ארץ־ישראל ד"ר אַראַציאָ פעדראַצי איז געווען מיט אַ וויזיט ביים רב הכולל יעקב מאיר. בעת'ן געשפּרעך האָט ד"ר פעדראַצי ערקלערט, אַז קיין איין איז טאַליענער איז נישט געגען יודענטום. די יודען אין איטאַליען זענען פולשטענדיג גלייכבערעכטיגט און פיהרען אַ פרייען לעבען. וואָס איז שייך די ציוניסטען און זייער אויפבוי־אַרבייט אין ארץ־ישראל, איז זי איהם ביז זיין אָנקומען אין לאַנד געווען ווייניג בעקאַנט. אָבער איצט בעגרייפט ער שוין די וויכטיגקייט פון דער יודישער אויפבוי־אַרבייט פאַר'ן לאַנד און פאַר דער גאַנצער וועלט. ד"ר פעדראַצי רעכענט צו מאַכען אין קורצען אַ רייזע איבער'ן לאַנד, כדי מיט זיינע אייגענע אויגען צו זעהען וואָס די יודען האָבען ביז איצט אויפגעטון.

נייע אימיגראַציע־גזירה פון אמעריקא פאַר קאַנאַדער.

וואַשינגטאָן, (י.ט.א.) אין צוזאַמענהאַנג מיט דער נייער גזירה פון „ליי־באָר דעפּאַרטמענט" צו פערבאָטען אויסלענדער וואָס וואוינען ביי די גרעניצען אַריינפאָהרען אין די פעראייניגטע שטאַטען אויף אַרבייט, האָט דער קאַנאַדישער אַמבאַסאַדאָר אין וואַשינגטאָן איבערגעשיקט אַ נאָטע צו דער אַמעריקאַנער רעגירונג פערלאַנגענדיג אַ קאָנפערענץ צווישען די פאָרשטעהער פון ביידע לענדער, כדי אַרומצורעדען דעם ענין, איידער דער נייער געזעץ וועט אַריין אין קראַפט.

אַמבאַסאַדאָר מעסי ווייזט אָן, אַז די דאָזיגע בעגרענצונגען וועלען ברענגען שווערע פאָלגען אין געוויסע געגענדען פון קאַנאַדע, וואו כמעט די גאַנצע בעפעלקערונג לעבט פון דעם וואָס זי פאָהרט יעדען טאָג אַריבער די גרעניץ אַרבייטען אין די פאַבריקען, וואָס געפינען זיך אין דעם שכנות'דיגען לאַנד.

די נייע אימיגראַציע־גזירה וועט ברענגען שאַדען 200,000 איינוואוינער פון ווינדזאָר אָנטאַריאָ און אַנדערע שטעדט, וואָס האָבען זייער מקור פון חיונה אין די פעראייניגטע שטאַטען. לויט דעם נייעם געזעץ וועט יעדער קאַנאַדער איינוואוינער מוזען זיך אונטערוואַרפען די אַמעריקאַנער אימיגראַציע־געזעצען. דער קאַנאַדער געבוירענער וועט מוזען קריגען אַ פּאַספּאָרט און וויזע, דורכמאַכען אַ פיזישען און גייסטיגען עקזאַמען און בעצאָהלען אַ „הערטאַקס" פון 8 דאָלאַר. דאַן וועט ער האָבען אַ פרייען איינטריט אין די שטאַטען.

אָבער אַן אויסלענדער, וואָס וואוינט אין קאַנאַדע האָט זיין אַרבייטס־פּלאַץ אין אַמעריקא זייט 1924, מוז בעקומען אַן ערלויבניש פאַר דעם צוועק פון דעם אַמעריקאַנער קאָנסול אין זיין געבורטס־לאַנד. געוויסע אונטערנעמען פון צענטראַל־אייראָפּעאישע לענדער וועלען בעגעגענען גרויסע שוועריגקייטען ווען זיי וועלען זוכען אַריינקומען אין די פעראייניגטע שטאַטען צוליב אַרבייטס־צוועקען.

דער נייער געזעץ געהט אַריין אין קראַפט דעם 1 יוני. אָבער אַלע פעראינטערעסירטע פערזאָנען קענען אין משך פון 6 מאָנאַטען צייט זיך בעזאָרגען מיט די נויטיגע דאָקומענטען.

די שלאָגען זיך צווישען זיך.

אפשר וועלען זיי לאָזען יודען צורוה.

בוקאַרעשט (י.ט.א.) דער קאָנגרעס פון דער „קריסטליכער ליגע" אין רומעניען, וואָס קומט פאַר אונטער'ן פאָרזיץ פון קוזאַ און יאַסי האָט בעשלאָסען אויסצושליסען אַ רייהע דעפּוטאַטען פון דער פאַרטיי. אַזוי אַרום וועט קוזאַ בלייבען דער איינציגער פאָרשטעהער פון דער „ליגע" אין פּאַרלאַמענט. דער קאָנגרעס פון קוזאַ'ס געגנער, וואָס קומט פאַר גלייכצייטיג אין בוקאַרעסט און גרופּירט זיך אַרום „אַנטיסעמיטען־בונד" האָט בעשלאָסען אויפצופאָדערן קוזאַ'ן, ער זאָל זיך אונטערוואַרפען די סטאַטוטען פון דער פּאַרטיי, אַנישט וועט ער אויסגעשלאָסען ווערען פון דער פּאַרטיי.

דער גורל פון געאָרג בראַנדעס'עס ביבליאָטעק.

קאָפּענהאַגען (י.ט.א.) די ביבליאָטעק פון פערשטאָרבענעם גרויסען יודיש דענישען דענקער געאָרג בראַנדעס, וואָס צעהלט 2000 בענדער וועט צושפּליטערט ווערען אין פערשידענע ערטער. אַ טייל פון די ביכער וועלען בעקומען פערשידענע מיטגלידער פון זיין פאַמיליע. די איבעריגע ביכער וועלען איבערגעגעבען ווערען דער נאַציאָנאַלער ביבליאָטעק אין קאָפּענהאַגען און אַנדערע ביכער־זאַמלונגען.

כמעט אַלע ביכער זענען פערזעהען מיט אייגענהענדיגע דעריקאַציעס פון די אויטאָרען.

קאַטעדרע צו שטודירען די יודישע קולטור

ווערט געעפענט אין אדעס.

מאָסקווע, (י.ט.א) די בילדונגס־אָבטיילונג אין אָדעס האָט אָנגעמערקט אַ פּראָגראַם פון פערגרעסערען די נעץ פון יודישע קולטור־אַנשטאַלטען אין אָדעס. צווישען אַנדערען איז אָנגעמערקט צו שאַפען אין אָדעס אַ יודיש טעאַטער מיט אַ רעפּערטואַר, וואָס זאָל שטעהען אויף אַ געהעריגער קינסטלערישער הויך. קומענדיגען ווינטער וועלען אויך געעפענט ווערען טעכניקומס פאַר יודישע אַרבייטער. עס איז אויך בעשטימט געוואָרען צו עפענען ביים אָדעסער אוניווערזיטעט אַ קאַטעדרע צו שטודירען די יודישע קולטור.

הנהלות הגמנסיות

של החברה ליסוד בתי ספר תיכונים עברים בלודז

מודיעות, כי בקשות הכניסה מתקבלות כדלקמן:

בלשכת הגמנסיה הראשונה לנערים, מגיסטרצקה 7א
בלשכת הגמנסיה השניה לנערים, מגיסטרצקה 12
בלשכת הגמנסיה לנערות, פירמוביץ 7.

לפני הצהרים בשעות העבודה (1 – 10).

בחינות הכניסה תתחלנה ביום ט"ז אייר תרפ"ז.

609

Dr. med.
STUPEL
Szkolna 12
ספעציאַליסט פאַר הויט, האָר און וועגערישע קראַנקהייטען, מענער־שוועכע, רענטגען־שטראַהלען און קוואַרץ־ליכט, עלעקטראָ־טעראַפּיע.
נעמט אָן פון 6—9 און פרויען 12—3 נאָכם. 873

Dr. med.
L. Pikielny
ספּעציאַל־אַרצט פאַר נירען, בלאָזען און האַרן־קראַנקהייטען
Nawrot 8,
telefon 19-90.
עמפּפאַנגט פון 4—7 אָוו. 591

Dr. med.
H. Lajchter
קאָנסטאַנטינער 9.
וויג זאַכאָדניע טעל. 49-66
צאָהן־כירורג
מעכ. פון כירורגישע קראַנקהייטען ווי: שטשענקעס, גומען, רושאַנטעס, צאָהן־פּלאָמבעס א.ז.וו. נעמט אָן פון 1½—5 און פון 8—9 אָוו. זונטאָג 11—2.

דערמיט מאַכען מיר בעקאַנט, אַז זונטאָג, דעם 22 טען מאַי קומט פאַר אין וואַרשאַווער זאַל, פּאָלודניאָוואַ 36, 4 אַ זייגער נאָכמיטאָג צום ערשטען טערמין, און 5 אַ זייגער צום צווייטען טערמין ביי יעדער צאָהל מיטגלידער

די יעהרליכע גענעראַל־פערזאַמלונג

מיט פאָלגענדער טאָג־אָרדנונג:

1) ערעפנונג; 2) וואהל פון אַ פּרעזידענט, אַסעסאָרען און סעקרעטאַר; 3) קאַסע־און טעטיגקייטס־בעריכט; 4) פאָרלייענען דעם פּראָטאָקאָל פון דער רעוויזיאָנס־קאָמיסיע; 5) פאָרשלאַג וועגען ענדערן איינציגע פּונקטען פון'ם אוסטאַוו; 6) דיסקוסיעס; 7) וואהלען פון אַ פערוואַלטונג און רעוויזיאָנס קאָמיסיע; 8) פרייע פאָרשלאַגען.

די פערוואַלטונג פון „לינת הצדק".

בעמערקונג: וואהל־רעכט וועלען האָבען נאָר די מיטגלידער, וועלכע וועלען האָבען איינגעצאָהלט מיטגלידס־ביטראַג פאַר די יאָהרען 1926 און 1927, אָדער וועלכע האָבען דיזשורירט 12 מאָל. ווער פון די מיטגלידער איז שולדיג ביטראַג, קאָן עס איינצאָהלען אין קאַנצעלאַריע פון פעראיין ביז פרייטאָג, דעם 20. מאַי ד. י.

יעדער וואָהלבערעכטיגטער מיטגליד וועט בעקומען אַן איינלאַדונג.

620

פון 20. ביז דעם 21. מאַי ד. י. וועל איך אָננעהמען אין לאָדז ביים דר. שחייג, זאַוואַדזקאַ 6, איינצואָרדנען און אַריינצושטעלען

קינסטליכע מענשליכע אויגען

געמי נאָטירליך לויט די נייעסטע לעהר־פאָרשונגען.

CARL MÜLLER, Jena—Wien.

624

ביום ג', פרשת בחקותי, ט"ו אייר למלאות שנה ראשונה לפטירת המנוח ר' אלתר יעקב הכהן ז"ל

שערעשעווסקי

תוצג אבן על קברו בשעה 11 לפני הצהרים וגם תערוך הזכרה בשעה 12 30 בצהרים בבית „מושב הזקנים" ברחוב פאָמאָרסקא 54.

„נייער פאלקסבלאט"

לאדז. 16. מאי. 1927

שטורעם פון שטערן.

יודען אין פוילען לעבען אין אונגעהויער-שווערע בעדינגונגען. מיר זעהען דא געווארען דער הויפט-עלעמענט, וועלכער טראגט אויס אויף זיינע פלייצעס דעם פערהעלטנישמעסיג גרויסען, נישט לויט די ווירטשאפטליכע קרעפטען פון לאנד, ביודזשעט.

דער ביודזשעט פון 1926 יאהר איז בעדייטענד פערגרעסערט געווארען אין פערגלייך מיט דעם ביודזשעט פון 1925 יאהר. דאגעגען איז דער קאנטינגענט פון שטייער-צאהלער, א דאנק דעם אומאויפהערליכען קריזיס, פערקלענערט געווארען.

די רעגירונג האט זיך נישט גערעכענט מיט דער געענדערטער עקאנאמישער סיטואציע און האט נישט רעוויזירט ענטשפרעכענד דעם ביודזשעט. די הוצאה פון דער מלוכה האט, אלזא, געמוזט פאלען אויף דעם רעשט איבערגעבליבענע שטייער-צאהלער, וועלכע דארפען אזוי ארום פונאנדערצאהלען זיך פאר די, וואס זענען ארויסגעשטויסען געווארען פון זייערע רייהען.

אין דעם ליגט דער סוד פון די הייאהריגע מורא'דיגע שטייערן, וועלכע זענען מסוגל אומצוברענגען צענדליגער טויזענטער מענשען, אויב ס'וועלען נישט אנגענומען ווערען בעצייטענס די געהעריגע רעטונגס מיטלען.

די הייאהריגע נישט בערעכענטע בעשטייערונג וועט אהן ספק ברענגען צו א נייעם קריזיס, אנ'צאהליכען צו דעם, צו וועלכען ס'האט געבראכט די גראבסקי-פאליטיק, מיט אלע זיינע טרויעריגע פאלגען, ווי באנקראטען, ארבייטסלאזיגקייט א. א. וו.

און דער נייער קריזיס, אויב ס'וועלען נישט אנגענומען ווערען די נויטיגע פערהיטונגס-מיטלען, וועט איינגאנצען דיסקרעדיטירען די הלואה, אויב זי וועט צושטאנד קומען.

מיר מוזען דרייסט און מיט דער געהעריגער ענערגיע אנווייזען די מאכט-פאקטארען אויף דער נייער סכנה, וועלכע ס'דראהט דעם גאנצען לאנד, און אונזער שטים דארף אפקלינגען אזוי, ווי ווענען יעדער קאטאסטראפע, וועלכע עס טרעפט וועלכען עס איז לאנד.

די איצטיגע באמת סיסטעמלאזע בעשטייערונג רויבט אוועק ביי די עקאנאמיש שטייפע עלעמענטען די מעגליכקייט פון א נארמאלער און געזונטער פרייזען-קאלקולאציע, שליסט אויס קלאר צו אריענטירען זיך בנוגע פוילענס ווירטשאפטליכען וועזען.

די געוואלטיגע שטייערן, וועלכע טרעפען איבערהויפט די יודישע בעפעלקערונג, האבען אויך א פאליטישע בעדייטונג: זיי שטרייכען-אונטער נאכאמאל די שארפקייט פון דער יודען-פראגע אין פוילען, און וועלכער די שטייערן פערנעהמען א בכבוד'יגען ארט.

די אומנאטירליכע בעשטייערונג שוועכט אונטער דעם באדען פון די אזוי אויך רואינירטע שיכטען פון דער יודישער בעפעלקערונג, נישט שאפענדיג פאר זיי קיין מעגליכקייט פון אנדערע פארמען פון עקאנאמישער עקזיסטענץ.

די הייאהריגע בעשטייערונג מוז אונז צווינגען צו וואכען מיט א בעזונדער אנגעשטרענגקייט איבער אונזערע עקאנאמישע פראבלעמען, וועלכע מוזען געפינען סוף כל-סוף זייער ראדיקאלע לעזונג.

ש. שפירא

Dr. med. H. LUBICZ
צעגעלניאנא 42, טעל. 41-52
ספעציאליסט פאר הויט, מענערשע און מי-נערי-שלעכטע קראנקהייטען. 656
איז צוריקגעקעהרט.
בעהאנדלונג מיט קווארץ-לאמפען (האר-אויספאל)
נעמט אן פון 8—10 און פון 5—8 אבענדס.

א גרויס-מאכט אין אייראפא.

די פאליטיק צוגעפאסט צו די אייגענע מלוכה-אינטערעסען.

די פאליטישע סטאביליזאציע אין פוילען האט געהאט אויך א השפעה אין דער אויסערליכער וועלט. די פאליטיק פון אויסנוצען יעדע פאליטישע סיטואציע, וועלכע ווערט לעצטענס געפיהרט דורך אונזער אויסערן-מיניסטעריום האט א געוויסען ערפאלג און שאפט אונז נייע פריינד און א נייע אריענטאציע ביי די מאסגעבענדע פאליטישע וועלט-פאקטארען, וועלכע איז שטארק טובה צו אונז.

אין די לעצטע טעג האט דער איינפלוסרייכער ענגלישער חודש-זשורנאל „די פארטנייטלי רעוויו" אפגעדרוקט א גרויסען פאליטישען ארטיקעל, אין וועלכער עס ווערט אפגעגעבען א סך ארט פאר פוילען, דייטשלאנד און סאוויעט-רוסלאנד.

דער מחבר פונ'ם ארטיקעל האלט, אז די צוויי הויפט-שונאים פון אייראפעאישען שלום זענען איצט דייטשלאנד און סאוויעט-רוסלאנד.

סאוויעט-רוסלאנד—לויט'ן כאראקטער פון איהר רעגירונג און רעזשים, און דייטשלאנד—אלס איהר פערבינדעטער, וואס העלפט איהר צו מאכען פערשידענע איבערקעהרענישען, פאליטישע און אפילו סאציאלע.

די פאליטיק פון דייטשלאנד בנוגע אייראפא איז זעהר א צווייזייטיגע און אויב זי וועט בלייבען ווייטער ביי איהר ביז-איצטיגער פאליטיק און בעציהונג צו רוסלאנד, וועט זי גורם-זיין צו א נייער קאאליציע, וואס וועט סוף כל סוף דערפיהרען צו א נייעם קריג.

ווייטער רעדט דער מחבר וועגען די פראבען פון א פערשטענדיגונג מיט דייטשלאנד, וואס זענען געמאכט געווארען ביז איצט, און ער קומט צום אויספיהר, אז די דייטשען זענען א פאלק, וואס לאזט זיך נישט איבערקויפען. מ'דארף אויסמיידען מיט זיי איבעריגע פערהאנדלונגען. ענטוועדער-אדער: אדער זיי וועלען זיך דעצידירען מיטצוארבייטען מיט אייראפא, ווייל זיי וועלען איינזעהען, אז קיין אנדער וועג איז נישטא, אדער—נישט. קיין מיטעל וועג איז נישטא.

דער מחבר איז אפילו מסכים דערויף אז מ'קען מאכען פאר דייטשלאנד געוויסע קאנצעסיעס, ווי אפצושאפען די אקופאציע פונ'ם רייהן-געביט, און מילדערען דעם דויוס-פלאן, אבער בשום אופן נישט ענדערען די טעריטאריעלע גרעניצען.

פראטעסטירענדיג די דייטשע פרעטענזיעס צום קארידאר, שטעלט דער מחבר פעסט, אז, הגם דער קארידאר אונטערברעכט די איינהייטליכקייט פון דער דייטשער טעריטאריע און פערשווערט די דייטשען די עקספאנסיע מעגליכקייטען אויף מזרח, הויפטזעכליך צו רוסלאנד-צו. וואו אהין עס שטרעבען די דייטשע אינדוסטריעלער, געפינט איין דער מחבר, אז דער בעסטער אויסוועג וואלט געווען אפצוגעבען דייטשלאנד דעם קארידאר, און אלס פערגיטיגונג פאר פוילען אפצוגעבען קעניגסבערג מיט א צוטריט צום ים ווייטער אויף מזרח.

דער אומשטאנד, וואס דער קארידאר איז בעוואוינט הויפטזעכליך דורך פאלאקען, בעת דער קעניגסבערגער געביט איז בעוואוינט דורך דייטשען, דארף נישט זיין קיין שטערונג.

דערביי זעהט פאר דער מחבר, אז דער דאזיגער פראיעקט וועט זיך טרעפען אויף א ווידערשטאנד סיי מצד פוילען, סיי מצד דייטשלאנד.

פון פוילישען שטאנדפונקט ארויס, איז דער דאנציגער קארידאר איצט א געוויסע זיכערקייט אפילו פאר אזעלכע מלוכות, ווי טשעכאסלאוואקיען און אונגארן, און דייטשלאנד וועט נישט קענען צופיל אויסנוצען די דאזיגע מלוכות דורך צו הויכע טראנזיט-טאריפען — א מאמענט, וואס ווערט בעריקזיכטיגט אויך אין דער ענגלישער האנדעלס-פאליטיק.

צום סוף פיהרט אויס דער מחבר:

„פוילען איז איצט א מאכט אין אייראפא, און איז אויפ'ן וועג צו ווערען א גרויס-מאכט!

דאס איז דער סך הכל, וואס עס מאכט אנ'ערנסטע ענגלישע צייטונג אין יאהר 1927, א יאהר נאכדעם, ווי ס'איז איבערגעריסען געווארען די טראדיציע צו זיין עמיצענס א נאכשלעפער אין דער וועלט-פאליטיק, און פוילען האט אנגעהויבען צו פיהרען אנ'אייגענע פאליטיק צוגעפאסט צו איהרע מלוכה-אינטערעסען.

יודישע נייעס.

פערבאנד פון פראפעסארען און לעקטארען פון העברעאישען אוניווערזיטעט.

ירושלים. (י.ט.א.) אלע פראפעסארען, לעקטארען און אסיסטענטען פון די פערשידענע אינסטיטוטען און אנשטאלטען פון העברעאישען אוניווערזיטעט האבען זיך ארגאניזירט אין א פערבאנד. וואס צאהלט 40 מיטגלידער. אלס פארזיצער פון פערבאנד איז אויסגעוועהלט געווארען פראפ. א. גארבירג, אלס וויצע-פארזיצער פראפ. י. קלויזנער, אלס סעקרעטאר הרב סעגאל.

געשטארבען דער עלטסטער יודישער קאלאניסט אין ארץ-ישראל.

ירושלים. (י.ט.א.) אין פתח תקוה איז געשטארבען אין עלטער פון 90 יאהר איינער פון די עלטעסטע יודישע קאלאניסטען אין ארץ-ישראל מרדכי זינאוויטש. אין משך פון זיין 40-יאהריגער טעטיגקייט האט ער פיל מיטגעווירקט דער ענטוויקלונג פון פתח תקוה. אין דער לויה האבען זיך בעטייליגט אלע איינוואוינער פון דער קאלאניע.

א יודישע אבטיילונג ביים רעוואלוציע-מוזיי.

מאסקווע. (יט"א). דער „איסטפארט" ענטשלאסען צו זאמלען און בעארבייטען אלע מאטעריאלען, וואס האבען א שייכות צו דער געשיכטע פון דער רוסישער רעוואלוציע איז צוגעטרעטען צו גרינדען אין מוזיי פון דער רעוואלוציע אנ'אבטיילונג פון דער יודישער קאמוניסטישער בעוועגונג.

נאכט לעבען אין ניו-יארק.

זיטען פון די ניו-יארקער נאכט-קלובען.

אין דעם נאכט-לעבען פון ניו יארק שפילען א גרויסע און נישט גאר נאבעלע ראָל די „ווירטינס", די „האסטעסעס" פון די דזשעז-קלובען. זייער פליכט איז מיט זייער שעהנקייט און פרעהליכקייט צו פערלאקען די געסט, אז יענע זאלען גאר נישט מערקען, ווי זייער געלט גליטשט זיך ארויס פון זייערע פינגער גלייך אין דער קאסענע פון דעם איינענטימער פון דעם סארט הייזער.

איינע פון די דאזיגע „האסטעסעס" דערצעהלט גאנץ אפענהארציג אין א צייטונג ווי אזוי עס געהט צו אין די נאכט-קלובען. און דאס בילד וואס בעקומט זיך איז גאר נישט אנציהענד.

א גלאק טוט א קלינג. דער ארקעסטער פלאצט אויס אין א פיבערישען הייס רויטען דזשעז און א גרופע מיידלעך, אנגעטאן אין שיפאן, לאזען זיך אוועק טאנצענדיג איבער'ן פארקעט. אזוי הויבט זיך אן די אונטערהאלטונג אין א נאכט-קלוב.

פערהאן פערשידענע קלובען. זיי אונטערשיידען זיך ווי טאג פון נאכט מיט די פרייזען, מיט'ן ליקער, וואס זיי פערקויפען און אויך מיט'ן מיט מיידלעך, וועלכע דארפען פערווילען די געסט. אבער די אלע מיידלעך, פון וועלכען סארט זיי זאלען נישט זיין ארבייטען פאר'ן באלעבאס, אז ער זאל ארויסקריגען אין פערלויף פון דער נאכט, וואס מעהר געלד פון די קונדען.

די רייכערע קלובען הויבען אן ווייזען סימנים פון לעבען ערשט ארום צוועלף ביינאכט. אבער די קלענערע און ביליגערע קלובען עפענען זייערע טירען פאר „מיטגלידער" שוין ארום האלב ניין.

ווען די מיידלעך קומען צו זייער „ארבייט" אין אוונט, איז אין אנהויב געוועהנליך ווייניג פערהאן וואס צו טאן, זיי זעצען זיך אוועק, רויכערען סיגארעטלעך, דערצעהלען זיך געשיכטעס, אבער נישט קיין בעזונדערס פיינע געשיכטעס, אבער די געשיכטעס, וועלכע זיי קומען אויס צו הערען פון די קונדען, זענען פיל ערגער. און א סך פון די קונדען קומען דאך פון די שעהנסטע יחוס'דיגסטע פאמיליעס אין לאנד. די מיידלעך זענען גראד נישט פון אזא גרויסען יחוס, אבער איידעלער זענען זיי.

דער ארקעסטער הויבט גלייך אן שפילען און די מיידלעך טאנצען איינע מיט דער אנדערער. ערשטענס, כדי דער קלוב, זאל אויסזעהן לעבעדיגער, לוסטיגער, און צווייטענס, כדי צו געבען א געלעגענהייט די מענער גוט צו בעטראכטען יעדע איינע פון די מיידלעך, ווייל, פערשטעהט זיך, אז אין אזא קלוב קומען מעהרסטענס מענער.

אמאל קומען פרויען אויך אין בעגלייטונג פון מענער, זענען דעמאלט די געדונגענע מיידלעך שטארק נישט צופרידען. זיי מאכען צופיל טומעל, זאגען די מיידלעך, א חוץ דעם זענען זיי א סך קארגער ווי מענער אין געבען אכטונג, אז זייערע קאוואלירען זאלען נישט לאזען קיין צו גרויסע ביר-געלד די „ווירטינס", די קעלנערס, דעם ארקעסטער. פרויען זענען גארנישט קיין געוואונשטע געסט אין די נאכט-קלובען.

גלייך ווי א מיידעל זעצט זיך צו ביי א טישעל מיט א „גאסט", הויבט זיך גלייך אן מאנען, אז מען זאל דערלאנגען משקה. זי איז אייביג דורשטיג. עס קען אפשר אויסזעהן מאדנע, אז מיידלעך זאלען קענען טרינקען אזוי פיל קאקטעילס און שנאפס נאכט איין נאכט אויס און נישט קראנק ווערען. שמעקט אבער דא א פראפעסיאנעלער סוד: די מיידלעך טרינקען גארנישט דעם אמת'ן שטאף, נאר לימאנאדע אדער אנדערע אומשולדיגע פרוכט-וואסער. מען דערלאנגט עס זיי אין קאקטעיל-באקאלען, אזוי אז דער גאסט זאל זיך נישט קענען אנשטויסען, אז מען נארט איהם אפ און ער צאהלט דעם פרייז פון ליקער פאר פערזיסטע וואסער.

אין א דורכשניטליכען קלוב בעקומט א מיידעל נישט מעהר ווי צוואנציג דאלאר א וואך געהאלט. און כדי צו פערדינען מעהר מוז זי אנקומען צו „טרינק-געלד" („טיפ").

פערהאן פערשידענע וועגען צו קריגען א „טיפ". מען קען דערצעהלען דעם גאסט א הארצרייסענדע געשיכטע, אזא וואס איז נישט געשטויגען, נישט געפלויגען, און דאס קען איינברענגען א פינפערעל און אמאל א צעהן דאלאר. א ביסעל וויין, פערגאסען אויפ'ן קלייד, קען אויך גוט צונוץ קומען. און אמאל שעהמט מען זיך נישט און מען בעט פשוט געלד.

איינער פון די עלטסטע „טריקס" און פון די בעסטע איז צו מאכען א וועזען, ווען דאס קלייד ווערט בעשפריצט מיט א ביסעל וויין. און עס איז זעהר זעלטען, אז א קלייד זאל נישט בעשפריצט ווערען.

דאס מיידעל טוט א שפרונג אויף און צוויינט זיך. סטייטש, ס'איז דאס איינציגע שטיקעל קלייד, וואס זי פערמאגט און איצט האט מען עס קאליע געמאכט, און מען וועט איהר זיכער אפזאגען, אויב זי קויפט נישט קיין נייעס אדער ווען זי גיט עס נישט אוועק לכל הפחות רייניגען די וואס ווארפען זיך מיט געלד בעצאהלען א מאל פאר א נייע קלייד. און ווען מען געהט נישט אזוי ווייט, גיט מען כאטש צושטייער אלענפאלס איז עס א גוט, אויפגעפרובט מיטעל.

א מיידעל קריגט „טיפס" פון צוואנציג דאלאר ביז עטליכע הונדערט דאלאר. עס ווענדעט זיך, אין וואס פאר א פלאץ מען ארבייט.

מיאוס'ע רייד, מיאוס'ע אויזהערענישען און פארשלאגען זענען נאך נישט דאס ערגסטע, וואס א מיידעל אין א נאכט-קלוב שטעהט זיך אויס. דאס ערגסטע איז אויסצושטעהן די בענעהמונג פון די מענער די עטליכע שעה, וואס זיי געפינען זיך אין קלוב. אלע זענען זיי זיכער, אז זיי האבען דאס פולע רעכט צו קושען די מיידלעך, אבער די מיידלעך האבען זיך אויסגעלערנט ווי אזוי העפליך און דאך ענערגיש צוריקצואווייזען די נישט געוואונשענע קושען.

די ערגסטע נאכט פאר א „האסטעס" איז שבת צו נאכט. אנ'אנדער, וועלכער איז נישט איינגעוואוינט אין די געהיימניסען פון נאכט-קלובען, וואלט געקענט מיינען, אז פערקערט, גראד שבת צו נאכט מוז די לייזונג זיין זעהר גוט. ווייסט איהר טאקע נישט.

שבת צו נאכט, דארפט איהר וויסען, לאזען זיך אוועק הוליען יונגעלייט, וועלכע פערדינען צווישען צוואנציג-דרייסיג דאלאר א וואך. זיי לעכצען נאך שיק און גראציע און שעהנקייט, און אז שאמפאניער זאל זיך גיסען ווי וואסער, די אפעטיטען זענען גרויסע, אבער די מעגליכקייטען זיי צו שטילען זענען זעהר קליין, און די געוואוינהייט, וועלכע איז ארויין אין בלוט, צו זיין אויפגערעכענט מיט יעדער פעני, לאזט זיך אויך נישט אזוי גרינג בייקומען. איז אנשטאט שאמפאניער בעשטעלען זיי צוויי פלעשער „דזשינדזשער-עיל". און ביי דעם געטראנק זיצען זיי א שעה'ענווייז, און דערמיט ענדיגט זיך די הוליאנקע.

די עסענס אין די נאכט-קלובען זענען זעהר טייער. אזא פשוט'ער מאכל ווי וואורשט מיט אייער קאסט דריי דאלאר. די ביליגסטע מינעראל-וואסער רעכענט מען א דאלאר א פלאש. א חוץ דעם דערלאנגען די קעלנערס פאלשע רעכענונגען. מיט איין ווארט, מען רויבט וויפיל עס לאזט זיך נאר. און אמאל בערויבט מען טאקע דעם קונד אויף אנ'אמת'ן אופן. ווי פון זיך אליין, ווי דורך א כישוף פערשווינדט זיין זייגער, זיין רינג, דער טאש מיט געלד, און אויב ער מאכט א סקאנדאל פאר אזא זאך, ברעכט מען איהם נאך גוט אן די ביינער און מען ווארפט איהם ארויס.

ק. ל.

נײַער פאָלקסבלאַט
.16. מאַי 1927

דאס לאדזער לעבען

נײַער פאָלקסבלאַט
6 אַי 1927.

16
מאָנטאָג
יד
אייר תרפ"ז

מאַי
זון-אויפגאַנג 3.41
זון-אונטערגאַנג 7,25
לענג פון טאָג. 14, 12

פּאָבאָר.

יאָהרגאַנג 1905.

אין דער קאָמיסיע נומער 1 (טראַוגו-טאַ 10) דאַרפען זיך שטעלען:

היינט, דעם 16. מאַי, די, וואָס האָבען אָדראָטשעניעס לויט'ן אַרטיקעל 35 און קאַרטען פון נומער 4501 — 5500.

מאָרגען, דעם 17 מאַי פון נומער 5501 — 6274.

אין דער קאָמיסיע נומער 2 (זאַקאָנטנא 82).

יאָהרגאַנג 1906

5. פּאָליציי-קאָמיסאַריאַט.

היינט, דעם 16, מאַי — די, וואָס זייערע נעמען הויבען זיך אָן מיט N. O. P. R.

מאָרגען, דעם 17. מאַי — S.

קיין נאָמענטליכע אויפפאָדערונגען וועלען נישט געשיקט ווערען. די קאָמיסיעס הויבען אָן זייער טעטיגקייט פונקט 8 אַ זייגער אין דער פריה.

ביטעס וועגען אָדראָטשעניעס דאַרפען אַריינגעטראָגען ווערען אין רעגירונגס-קאָמיסאַריאַט צוזאַמען מיט די דאָקומענטען, וועלכע שטעלען פעסט דאָס רעכט צו געניסען פון אָדראָטשעניעס, שפּעטסטענס אַ טאָג פאַר'ן טערמין, ווי מ'דאַרף זיך שטעלען צו דער פּאָבאָר-קאָמיסיע.

ביטעס וועגען אָנערקענען אַנדערהאַלבען יאָהריגע דינסט-צייט דאַרפען אַריינטראָגען אין רעגירונגס-קאָמיסאַריאַט די דאָזיגע פּאָבאָראָווע, וועלכע בעזיצען נישט קיין רעכט אויף ווייטערדיגע אָדראָטשעניעס, אָדער ווילען היי-יאָהר נישט געניסען פון אָפּלעגען דאָס מיליטער-דינסט.

פון דער סטאַראָסטווע.

דאַרפען זיך היינט שטעלען אין פ. ק. או. - פּאָוויאַט (פּעטריקאָווער 187) די יונגע לייט פון אַלע יאָהר-גענג, וואָס דאַרפען זיך היי-יאָהר צושטעלען און וואָס וואוינען אין כאָיני און זייערע נעמען הויבען זיך אָן מיט די בוכשטאַבען פון A. ביז M.

מאָרגען — M. ביז Z.

וואָס יעדער פּאָבאָר-פליכטיגער דאַרף וויסען.

אויפגאַבען און קאָמפּעטענץ פון די פּאָבאָר-קאָמיסיעס.

די פּאָבאָראָווע-קאָמיסיעס זענען בערופען:

1) צו דעצידירען וועגען דער פעהיגקייט פון די פּאָבאָראָווע, פּריווילעגע און אַנדערע מיליטער-פליכטיגע פּערזאָנען צו מיליטער-דינסט; 2) צו בעשליסען דעם גורל פון די דערלאַנגטע בקשות מצד די פּאָבאָראָווע וועגען פּערקירצען אָדער אָפּלייגען די מיליטער-דינסט; 3) אויסערצוזוכען די מיטגלידער (מענער) פון פּאָבאָראָוועס משפחה אויף וויפיל זיי זענען פעהיג צו אַרבייטן און פערדינען און 4) אָפּצושיקען אין שפּיטעלער אויף אָבסערוואַציע די פּאָבאָראָווע, וועגען וועמענס געזונדהייטס-שטאַנד איז פערהאַן אַ צווייפעל.

אויב די פּאָבאָראָווע שטעלען צו בעשטעטיגונגען פון דאָקטוירים וועגען אַ קראַנקהייט אָדער קערפּערליכען אַפעקט, קאָן די פּאָבאָראָווע-קאָמיסיע זיי נעמען אין אַכט. זי איז אָבער נישט פערפליכטעט מיט די דאָזיגע אומשטענדען זיך צו רעכנען און קאָן דעריבער אומאָפּהענגיג פון זיי, אָננעמען די אָדער אַנדערע דעציזיע.

די פּאָבאָראָווע, וועלכע האָבען אַ געוויסען דראַסטישען קערפּערליכען אַפעקט אָדער קראַנקהייט קאָנען פערשטענדיגענדיג זיך פריהער וועגען דעם ענין מיט'ן פערטרעטער פון דער אָרטיגער ציווילער מצב, פערלאַנגען, אַז די איבעריגע פערזאָנען, וועלכע האָבען נישט קיין דירעקטען שייכות מיט דער פּאָבאָר-קאָמיסיע, זאָלען בעת אונטערזוכען זיי בעזייטיגט ווערען.

די פּאָבאָראָווע, וועמען ס'איז דאָס פריהעריגע יאָהר אָנערקענט געוואָרען אַן'אָדראָטשעניע אויפ'ן סמך פון אַנ'אָפּיעקונסטוואָ (אַרט. 58), אויב זיי דערלאַנגען ווייטער אַ בקשה וועגען אַ אָדראָטשעניע, ווערען שוין נאָך אַמאָל נישט אונטערזוכט דאַגעגען זייערע משפחה-מיטגלידער קאָנען אין בעזונדערע פאַלען יאָ נאָכאַמאָל געשטעלט ווערען פאַר אַ קאָמיסיע. אויב אַ פּאָבאָראָווע, וועלכער האָט בעקומען אַנ'אָדראָטשעניע צוליב אַנ'אָפּיעקונסטוואָ, מעלדעט וועגען אַ קראַנקהייט אָדער אַפעקט, וואָס ער האָט ערוואָרבען אין משך פון יאָהר נאָכ'ן בעקומען די אָדראָטשעניע, מוז איהם דער פּרעזידענט דער פון דער פּאָבאָר-קאָמיסיע איבערגעבען צו דער דיספּאָזיציע פון מיליטערישען קאָמיסאַריאַט, וועלכער שטעלט דעם בעטרעפענדען פּאָבאָראָווע נאָך אין זעלבען טאָג פאַר אַ מיליטערישע ראָקטוירים-קאָמיסיע.

דעסגלייכען קאָנען צו דער דערמאָנטער קאָמיסיע אויך געשטעלט ווערען די פּאָבאָראָווע, וועלכע זענען געוואָרען אין דער צווישענצייט פון באַלעגען די קוואַליפיקאַציע דורך דער פּאָבאָר-קאָמיסיע ביז'ן אַריינגעצויגען ווערען אין אַקטיווען דינסט בולט'ען קאַליקעס (פערלוירען אַ האַנט, פיס, אויג, עטליכע פינגער) אָדער בעקומען אַנ'אַנדערען קערפּערליכען אַפעקט, וועלכער פערקלענערט אָדער מאַכט גענצליך אוממעגליך דעם פּאָבאָראָווע צו מיליטער-דינסט. אויב די מיליטערישע דאָקטאָרים-קאָמיסיע האָט אַ פערדאַכט אין ביזוווילקייט, קאָן זי פערלאַנגען אַ בעשטעטיגונג פון דאָקטאָר, וועלכער האָט איהם אָפּערירט. די צייגניש פון דאָקטאָר איז אין דעם פאַל געבויגענד בכדי צו ענדערען די ערשטע קוואַליפיקאַציע.

דאַגעגען אויב דער פּאָבאָראָווע בעקלאָגט זיך אויף אַנ'אינערליכער קראַנקהייט, וואָס ער האָט ערוואָרבען אין משך פון דער אָנגעוויזענער צייט, ווערט זיין אַפּעל צו שטעלען איהם פאַר אַ קאָמיסיע נישט גענומען אין אַכט. אַזעלכע פּאָבאָראָווע ווערען אָהן יעדע בעוואָרעניש אַריינגעצויגען אין די מיליטערישע רייהען און ערשט אין די פאָרמאַציעס ווערט פעראָרדענט לגבי זיי אַ רעוויזיע-אויספאָרשונג.

אין פאַל, ווען צווישען די דאָקטוירים פון דער פּאָבאָר קאָמיסיע איז פערהאַן אַ מיינונגס-פערשידענהייט בנוגע דער דינסט-פעהיגקייט פון פּאָבאָראָווע, מוז ער געשטעלט ווערען פאַר א. ג. קאָמיסיע ראָזפּאָזנאַוואַטשאַ. די דעציזיע פון דער קאָמיסיע ראָזפּאָזנאָוואַטשאַ איז אַנ'ענטגילטיגע.

י. אינגעלר.

פערשרייבט די קינדער אין די יוד. פאָלקס-שולען

אין צוזאַמענהאַנג מיט'ן אָנהויב פון נייעם שול-יאָהר האָט דער מאַגיסטראַט פעראָרדענט, אַז די עלטערן וואָס ווילען, אַז זייערע קינדער זאָלען נישט לערנען אין די פּוילישע „פּאָווששעכנע" שולען, דאַרפען נישט שפּעטער ווי ביז'ן 30. מאַי אָפּגעבען וועגען דעם ענטשפּרעכענדע דעקלאַראַציעס.

ווי מ'מעלדעט אונז זענען שוין די פאָלקס-שולען, וואָס שטעהען אונטער דער אָנפיהרונג פון דער יודישער שול אָרגאַניזאַציע צוגעטרעטען צו דער איינשרייבונג פון שילער אויפ'ן נייעם שול-יאָהר.

אונטער דער אָנפיהרונג פון דער יודישער שול-אָרגאַניזאַציע געפינען זיך אין אונזער שטאָט: די 7-קל. יודישע פאָלקס-שול אויפ'ן נאָמען פון באָראָכאָוו (ציגעל גאַס 26) און די 7-קל. יודישע פאָלקס-שול אויפ'ן נאָמען פון מעדעם (ציגעל גאַס 17).

אין די שולען ווערען אָנגענומען קינדער אין עלטער פון 6 ביז 14 יאָהר. די שילער וואָס לערנען אין די שולען זענען יוצא דעם שול-צוואַנג.

די עלטערן וואָס ווילען, אַז זייערע קינדער זאָלען אין נייעם שול-יאָהר זיך לערנען אין די איינציגע שולען וואו דער לימוד קומט פאָר אין דער מוטער-שפּראַך פון קינד אין יודיש, דאַרפען נישט פערזוימען און וואָס גיכער זיך מעלדען אין די קאַנצעלאַריעס פון די שולען און איינשרייבען זייערע קינדער.

אַ רויב אָנפאַל אויף אַ סוחר

צוגערויבט 3000 זלאָטעס.

(§) דער אַזאָרקאָווער סוחר אַנדזשעי באָגוסלאַווסקי האָט פערקויפט אַ טראַנספּאָרט חזירים אין קוטנע און האָט זיך צוריקגעקעהרט מיט אַנ'אויטאָ קיין לאָדז. אויפ'ן וועג האָט איהם אָפּגעשטעלט אַנ'אומבעקאַנטער און האָט איהם פערגעלייגט צו קויפען אַ טראַנספּאָרט חזירים. ווען באָגוסלאַווסקי איז אַוועק מיט'ן אומבעקאַנטען, האָט דער לעצטער איהם אָנגעכאַפּט ביים קאָלנער און איהם אַוועקגעוואָרפען אויף דער ערד. באַלד איז צוגעקומען נאָך איין מיטהעלפער און ביידע האָבען באָגוסלאַווסקי'ן צוגערויבט 3000 זלאָטעס.

די אָנפאַלער זענען ענטלאָפען.

י. קאַצענעלסאָן

לייענט זיין „קבוץ-גליות".

שבת, ד. 21. מאַי, 5 אַ זייגער נאָכמיטאָג, קומט-פאָר אין לאָקאַל פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע אַ העברעאישע שיחה, אויף וועלכער דער דיכטער יצחק קאַצענעלסאָן וועט פאָרלעזען אויסצוגען פון זיין נייעם ווערק, „קבוץ-גליות", וואָס איז ספּעציעל געווידמעט דער יוגענד.

די פאָרלעזונג פון בעליבטען דיכטער וועט געוויס אַרויסרופען אַ געהעריגען אינטערעס.

פון „יבנה"

ווי מ'טיילט אונז מיט, האָבען זיך שוין אָנגעהויבען די איינשרייבונגען פון שילער אין דער איינציגער גימנאַזיע מיט דער העברעאישער אונטעררִיכטס-שפּראַך — „יבנה". שילער ווערען אָנגענומען אין אַלע קלאַסען.

שטרייק פון וויגאַניע-וועבער דויערט

נעכטען איז פאָרגעקומען אַ גרויסע פערזאַמלונג פון די שטרייקענדע וויגאַניע-וועבער. ס'איז אָנגעוויזען געוואָרען, אַז דער שטרייק איז אין פולען גאַנג. די פערוואַלטונג האָט אָפּגעגעבען אַ בעריכט פון דער לעצטער קאָנפערענץ מיט די וויגאַניע-פאַבריקאַנטען, וועלכע האָט נישט געגעבען קיין שום רעזולטאַט.

גלייכצייטיג איז געוועהלט געוואָרען אַ שטרייק-קאָמיסיע, וועלכע וועט אַמטירען אין פעראיין פון 9 פריה ביז 10 אָווענד.

אַנ-סקי'ס „דבוק" אויף עספּעראַנטאָ

מיר האָבען בעקומען צוגעשיקט אַ אינטערעסאַנט ביכעלע: דער „דבוק" פון ש. אַנ-סקי'ן, אין דער אינטערנאַציאָנאַלער שפּראַך עספּעראַנטאָ. די איבערזעצונג איז געמאַכט פון ישראל לייזעראָוויטש און איז אַרויסגעגעבען אין קראָקאָ דורך דעם פערלאַג „ביבליאָטעקאָ בעלעטריסטיקאַ", אַרויסגעבער — י. אַלפוס.

די אויסגאַבע פון „דיבוק" אויף עספּעראַנטאָ איז נאָך אַ שריט אין דעם טריאומף-גאַנג פון דער פּרעכטיגער יודישער פּיעסע, וועלכע איז שוין אַריינגעדרונגען אין אַלע כמעט אייראָפּעאישע שפּראַכען און איז אויפגעפיהרט געוואָרען אויף אַ גאַנצע רייה אייראָפּעאישע ביהנעס, גאָר לעצטענס — אויף דער ענגלישער.

מיט אַ קורצע צייט צוריק איז געוואָרען 10 יאָהר, זינט מ'איז געשטאָרבען דער שעפער פון עספּעראַנטאָ, דער יודישער דאָקטאָר לודוויג זאַמענהאָף. די איבערזעצונג פון „דיבוק" אויף עספּעראַנטאָ איז בלי ספק איינער פון די שענסטע אויסדריקען פון פערעהרונג פאַר דעם אָנדענק פון גרויסען יודישען אידעאַליסט און טרוימער.

ל"ג בעומר-אַקציע

פון „קרן-קימת-לישראל".

אַ גרויסע זאַמעל-אַקציע נעהמט פאַר דער „קרן-קימת". אין אונזער שטאָט. אין צוזאַמענהאַנג מיט דעם בעפאָרשטעהענדען ל"ג בעומר ווערט איינגעאָרדענט אַן'אָפּצייכען-טאָג.

פרייטאָג וועלען איינגעאָרדענט-ווערען אויספלוגען דורך די יוגענד-אָרגאַניזאַציעס און שולען און אַלע אָנטיילנעהמער וועט פערקויפט-ווערען ספּעציעלע, צו דעם צוועק אויסגעפערטיגטע, אויספלוג-קאַרטען פון „קרן-קימת-לישראל".

די פרייטאָג'דיגע ל"ג בעומר-צייטונגען וועלען אויך ערשיינען מיט אַ ספּעציעלער ביילאַגע געווידמעט דעם יום-הסופר פון „קרן-קימת-לישראל".

די זאַמלונג דורך די יוגענד וועט זיך אָנהויבען ערשט זונטאָג און וועט דויערען אַ גאַנצע וואָך.

אין די אַפּטייקען.

היינטיגע נאַכט-דיזשורען.

(§) היינט ביינאַכט דיזשורירען פאָלגענדע אַפּטייקען: עפּשטיין, (פּיעטרקאָווער 225); מ. באַרטאָשעווסקי, (פּיעטרקאָווער 95); מ. ראָזענבלום, (ציגעלגאַס 12); גאָרפיין; (וואָסכאָדניאַ 54); י. קאָפּראָווסקי, נאָוואָמיעסקאַ 15.

קליינער פעריעטאָן.

נעכטען...

— וואָס האָב יעך געקאַנט טון? — זאָגט ר' זאַנוועלע — יעך האָב געטון אַלץ, וואָס יעך האָב גאָר געקאַנט! קודם טאַקיש האָב יעך נאָכ'ן אָנבייסען אויסדעקערירט מיין יודענע אין אַמאַראַנצען-קאָליר, און אַרויסגעלאָזט זי אין גאַס אַרויס—זאָל זי גיין שרייען „הורא"—זי האָט מעהר כח פון איהר!...

דערנאָך האָב יעך אויסגעהאָנגען אין פענצטער אויפ'ן דריטען שטאָק מיינע ביידע וואַטאָווע קאָלדרעס, וואָס זענען מיר איבערגעבליבען, אַלס ניעדרוכאָמאָששט, פון די לעצטע סעקוועסטראַציע, און אַרויסגעשטעלט די בלימען-טעפּ מיט'ן חנוכה-לעמפעל—וואָרום, אַז מע האָט געהייסען דעקערירען, מוז מען דאָך, און מ'קאָן קיין גרויסער חזיר נישט זיין...

שפּעטער בין יעך אַליין אַהין אַרויס אין דרויסען זעהן, ווי ס'עט צוגיין דאָס בעגעגעניש!

וואָס זאָל יעך איהן זאָגען? אויף מיר געזאָגט, אויף מיינע קינדער און קינדס-קינדער—אַזאַ נחת צו דערלעבען!

די גאַנצע וועלט איז דאָך געווען אויף די פיס, און פאַרענס איז געגאַנגען סטראַוש און געבלאָזען אין די בלאָזעס און געטראָמפּייטערט, און געפויקט...

און צילינדערס!? פיש-פאַש! עסק שפּילט זיך אַ ביסעל, וואָס צילינדערס און שמיוניאַקעס זענען אַלץ געווען!?

גאַנץ לאָדז האָט דאָך פּלוצים, אין איין טאָג, בעקומען האַרטע קעפּ, אַזוי אַז ס'איז נאַרגישט געוואָרען צו דערקענען די לופטיגע מוחות, און דעם גאַנצען ביסעל שמיי-דריי קאָמבינאַציעס, וואָס עס טוט אַלץ שטעקען אין די מענשען...

נו, און די איטשניעס פון קאָזשיאַנע חדרים מיט די שיסער'ס איז—אַ הוגט?

און די פערשידענע אויזשאַנדעס, מיט די ליסטאַנאַשן, מיט די פערשידענע נושאי דגל'ים!

אַ קליינגקייט, וואָס עס האָט זיך אַלץ געטון!

אַ מיסיסיפּיניש! אַ מיתה-שטיפעניש פון מענשען—יעך זאָל אַזוי געזונד זיין מיט איהן צוזאַמען! ס'איז דאָך אַ שפּילקע נישט געווען, וואו אַריינצושטיפען!

וואָס שייך מיר, ד. ה. דעם בעל-שמחה אַליין—מוז יעך איהן טאַקיש מודה-זיין, אַז יעך בין געשטאַנען, ווי אויף שפּילקעס! יעך האָב נישט געוואוסט, ווי זיך אַריינצושטעקען!...

האָב יעך געוואָלט גיין מיטצגוועג'ס, מיט'ן מאַרש גופא, האָט מיר דער פּשאָדאָווניק געגעבען איידעל צו פערשטיין: „ניע לאַזש פּאַן!" ד. ה. סע פּאַסט נישט פאַר מיר!

האָב יעך זיך ווידער געוואָלט איינפונדעווען אויפ'ן כאָדניק—האָט מיך דאָס ווייב מיינס געצויגען ביי דער פּאָלע, באַשר בכן — אַ באַלקאָן קאָן זיך נאָך אַראָפּרייסען, און אַ מענש פון אויבען קאָן זיך חלילה אין מיר זאַוואַדזשען און געשטרויכעלט ווערען מיט אַ זעקעל צובראָכענע ביינער!

הכלל, ס'איז גוט געווען, און כ'האָב מיך געלאָזט וואויל-בעהן!

יעך האָב אפילו אָפּגעדאַווענט מנחה אין די דייטשע שול אָהן אַ זאַפּראָשעניע, און אָהן אַ פראַק!...

אמן.

Dr. Z. Rakowski
ספּעציאַליסט פאַר אויערען-, נאָז-, האַלז- און לונגען-קראַנקהייטען.
קאָנסטאַנטינאָווסקאַ 9 טעלעפאָן 27-81
שפּרעכשטונדען פון 12 ביז 2 און פון 5 ביז 7. נעמט אויך אָן אין לעמשניצע זגערושער 17 פון 10—11 און פון נ.מ. 2—9

א פלענאַר-זיצונג פון „קרן-היסוד".

מיטוואָך אין אָוונט איז אין לאָקאַל פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע פאָרגעקומען אַ פלענאַר-זיצונג פון היגען קרן-היסוד-קאָמיטעט. ה' גוטערמאַן האָט אָנגעגעבן אַ באַריכט פון דער זיצונג פון אויבער-ראַט ביים דירעקטאָריום פון „קרן-היסוד" אין וואַרשע וועגן דער לאַגע פון דער קרן-היסוד-אַרבייט אין פוילען בכלל און אין לאָדז בפרט. פון באַריכט איז צו זעהען, אַז די זאַמלונגען זענען אין משך פון די ערשטע חדשים פון דעם יאָהר אין פאַרהעלטעניש צום פאַרגאַנגענעם יאָהר בעדייטענד געשטיגען.

די אָנוועזענדע האָבן זיך אַרויסגעזאָגט וועגן די מיטלען אויף צו פאַרשטאַרקען אויך ווייטער די הכנסות פון „קרן-היסוד", בעטאָנענדיג, אַז דער ערפאָלג פון דער קה"י-אַרבייט איז הויפטזעכליך אָבהענגיג פון דער פאַרוויליגער אַקטיווער באַטייליגונג פון די ציוניסטישע עסקנים און די סימפאַטיקער פון ארץ-ישראל-אויפבוי.

אין די ויכוחים האָבן אָנטייל גענומען די ה"ה: ה. ב. ליכטענשטיין, מ. פלאָמן, לאָוויק א. יאָעל, מ. קאַרפ, א. שאַפּירא, ד"ר בערלאָס א. א. און עס איז באַשלאָסן געוואָרן ווייטער ענערגיש צו פיהרען די אַרבייט לטובת דעם „קרן היסוד". עס איז אַרויפגעלעגט געוואָרן אַ חוב אויף אַלע אָנוועזענדע, ווי אויך אויף די ציוניסטישע עסקנים, וועלכע זענען נישט געקומען צו דער זיצונג צו באַטייליגען זיך אין דער זאַמלונג פון דעקלאַראַציעס לטובת דעם א"י-אויפבוי.

שקל-אַקציע.

נעכטען האָט זיך אָנגעהויבן די מאַסען-אַקציע פון פאַרשפּרייטען שקלים אין אונזער שטאָט. שבת אָוונט איז אין אַ רייהע אָרגאַניזאַציעס פאָרגעקומען פאַרזאַמלונגען און רעפעראַטען וועגן דער וויכטיגקייט פון דער שקל-אַקציע אין צוזאַמענהאַנג מיט'ן 15-טען ציוניסטישען קאָנגרעס. אומעטום איז אָנגענומען געוואָרן רעזאָלוציעס, אַקטיוו מיטצואַרבייטען פאַר דער שקל-אַקציע, ס'איז תיכף פונאַנדערגעטיילט געוואָרן שקלים. די ציוניסטישע יוגענד וועט פון שטוב צו שטוב באַזוכען די ברייטע יודישע מאַסען פון דער היגער באַפעלקערונג און פאַרלייגען אויסצוקויפען דעם היינטיגען שקל. די שקל-אַקציע וועט דויערן ביז זונטאָג דעם 22. מאַי.

ספּאָרט-באַוועגונג.

„שמשון"—„שטורם" 1:1 (1:0)

שבת איז אויף „פּוריטאַן"-פּלאַץ פאָרגעקומען דער מעטש צווישען „שמשון" און „שטורם" וועלכע מייסטערשאַפט פון דער 2. ליגא.

דער מעטש האָט אַרויסגערופען אַ גרויסע פאַראינטערעסירונג און האָט צוגעצויגען 500 מאַן.

„שמשון" איז אַרויסגעטרעטען אָהן שוועצק'ן;

„שטורם" הויבט אָן דאָס שפּיל, אָבער „שמשון" נעמט איבער די איניציאַטיוו און פיהרט אַדורך שעהנע אָנגריפען, אָבער דער טויערמאַן פון „שטורם" האַלט אַלץ צאַלעמט. אין דער 35 מינוט רייסט זיך אַדורך דער מיטעל-שטורמער פון „שטורם" און שיסט אַ טויער מיט דער הילף פון „שמשון'ס" טויערמאַן.

נאָך דער פּויזע האָט „שמשון" ווייטער די איבערוואָג, אָבער ערשט אין דער 40 מינוט גלייכט זיסמאַן אויס דעם רעזולטאַט.

ריכטער ה' קראַכזעלעק גוט.

„שמשון II—חשמונאים II" 1:1 (0:1)

פּאַביאַניק, 15. הכח (לאָדז) פ.ס.צ. (פּאַביאַניק).

אין דער 1. העלפט האָט „פ.ס.צ." די איבערמאַכט און ערצילט 4 טויערען, דערביי מוז ליפּסקי („הכח") פאַרלאָזען דעם פּלאַץ.

נאָך דער פּויזע ערצילט „פ.ס.צ." דאָס 5 טויער. „הכח" נעמט דאַן איבער די איניציאַטיוו און גלייכט אויס דעם רעזולטאַט. אין דער לעצטער מינוט ערייכט „פ.ס.צ." דאָס 6 טויער און דערמיט דעם נצחון.

פאַר „הכח" האָבן טויערן ערצילט סנגאַל (4) און שטיינבאַך. „הכח" האָט געשפּילט זעהר שעהן.

ריכטער ה' שטשיגעלסקי.

מ. צ–ר.

ה.ל.ס.—„וויסלא" (קראָקא) 0:0

ל. ק. ס. האָט אַ שטענדיגען פערביניטען, בעת איהר שפּילען, דער פאַרבינדעטער הייסט — מזל, ווען נישט, מאַקע, דער דאָזיגער פאַרבינדעטער וואָלט ל. ק. ס. אויפ'ן נעכטיגען מעטש נישט אויסגעמיטען קיין מפּלה.

ל. ק. ס. האָט געשפּילט מיט עטליכע מדריגות ערגער ווי „וויסלא" און האָט נישט געוויזען קיין איינציג מאָל דורכ'ן גאַנצען שפּילען דאָס, וואָס ס'מוז פאַרלאַנגען פון אַ מאַנשאַפט, וועלכע האָט לעת עתה דאָס ערשטע אָרט

אין דער טאַבעלע פון דער עקסטראַ-ליגאַ, גערעכט, איז געווען די וואַרשעווער פּרעסע, וועלכע האָט פשוט דעם ל. ק. ס. אויסגעלאַכט נאָך איהר פאַרשפּילטען מעטש מיט „וואַרשאַוויאַנקע". נאַסלאָווסקי, טשמיעלא, סאָוויאַק, פּאַיאַ און ראַדאָמסקי קוואַליפיצירען זיך נישט אין קיין מייסטערשאַפטס-מאַנשאַפט. ווי מיר האָבן שוין געזאָגט איז אין דער ערשטער רייהע דאָס מזל און דאַן גאַלעצק', ציל, מילא האָבן געראַטעוועט ל. ק. ס. פון א פולשטענדיגען דורכפאַל.

„וויסלא" האָט אָהן ספק געשפּילט בעסער, איהר הילפס-ליניע און שטורמער-רייהע זענען אָנטקעגען ווייטער געגנער געווען קלאַסיש, פונדעסטוועגען איז „וויסלא" נישט געווען ביכולת צו געווינען פאַר זיך אַזעלכע צוויי שפּעטערע פונקטען אין דער מייסטערשאַפטס-טאַבעלע. א גרויסער חסרון אין דער „וויסלא"-מאַנשאַפט איז דאָס וואָס זי האָט צווישען זיך אַזוי „סטאַרען": אַראָמעק און ריימאַן און אויף זיי שטיצט זיך די גאַנצע מאַנשאַפט, איז מאַקע ריימאַן די גאַנצע צייט געשטאַנען הינטער דער שטורמער-רייהע, אָפּנעהמענדיג דעם באַלעם, כדי אויסצופיהרען די צוגעגרייטע עקזעקוציע און שיקען דעם באַלעם אין דער נעץ-אָריין, דעריבער מאַקי האָט „וויסלא" פאַרפאַסט עטליכע גלענצענדע מאָמענטען הינטער דעם טויער פון „ל. ק. ס."

דער פאַרלויף פון שפּילען פאַר זיך איז נישט געווען איבעריג אינטערעסאַנט, הגם וואָס נעהענטער צום סוף איז די דענערווירונג אַלץ מעהר געוואַקסען (סיי ביי דעם טויזענד-קעפּיגען פּובליקום, סיי ביי די שפּילער) און דאָס טעמפּאָ איז געוואָרען אַלץ שטאַרקער, שאַפענדיג אַ רייהע אינטערעסאַנטע מאָמענטען, עטליכע „באָמבעס" פון ביידע זייטען ברענגען נישט קיין רעזולטאַט, דאָס זעלבע אויך מיט די עק-שטויסען, די לעצטע 15 מינוט באַלאַגערט „וויסלא" פולשטענדיג דאָס טויער פון „ל. ק. ס." אָבער ווי האָבן מיר אָנגעהויבן — „נישט געווען קיין מזל".

ריכטער ה' פּושעוואָרסקי—זעהר גוט.

„טוריסטען" (לאָדז)—„ט. ה. ס." (טהאָרן) 2:1

טהאָרן, 15: (טעלעפאָניש). דער היינטיגער מעטש צווישען „ט. ק. ס." הון די לאָדזער „טוריסטען" האָט זיך געענדיגט מיט אַ זיג פון „ט. ק. ס." מיט אַ רעזולטאַט 2:1 לטובת „ט. ק. ס.".

דער מלוכה פּרעזידענט אין לאָדז.

(ענדע פון דער 1-טע זייט).

דער מלוכה-פּרעזידענט אין מאַגיסטראַט.

אונטער די קלאַנגען פון מוזיק איז דער פּרעזידענט אָפּגעפאָהרען צום פּריהייטס-פּלאַץ, וועלכער איז שוין געווען אויסגעשטעלט פון שפּאַלערן מיליטער ענטשפּרעכענד דעקאָרירט.

ביי דער טיר פון מאַגיסטראַט האָט דעם פּרעזידענט באַגריסט דער וויצע-פּרעזידענט וואָיטשוואָדזקי, דאַנקענדיג דעם הויכען גאַסט פאַר'ן קומען קיין לאָדז, דער שטאָט פון פּראָדוקטיווער אַרבייט.

אין מאַגיסטראַט זענען שוין געשטאַנען שעהן-סערווירטע טישען, ביי וועלכע ס'האָבן זיך אויסגעזעצט די געסט. דערביי האָט דער מלוכה-פּרעזידענט פאַרפיהרט אַ געשפּרעך מיט'ן וואָיעוואָדע ה' יאַשטשאָלט און סטאַראָסטע ה' רזשעווסקי. דער מלוכה פּרעזידענט האָט זיך אינטערעסירט מיט די נויטען און באַדערפנישען פון דער שטאָט לאָדז, מיט דער לאַגע פון די אַרבייטער א.א.וו.

דערווייל האָט אויף דער גאַס דער פּרעזעס מיכנא אָנגעהילט דעם געדענק-טאָוועל פון 28. פּולק פאַר דער שטאָט לאָדז און דערביי געהאַלטען אַ רעדע, אויף וועלכער ס'האָט געענטפערט דער פּולקאָווניק אָזשעוויטש.

די גאַלא-מאָהלצייט אין „סיטאַלי".

2 אַ זייגער ביינאַכט האָבן זיך די געסט אָנגעהויבן צונויפצוקומען אין די זאַלען פון „סיטואַלי" (אויף פּיעטשאָווסקע) אויף דעם גאַלא-מאָהלצייט, וואָס ס'האָט צוגעגרייט די שטאָט פאַר'ן מלוכה-פּרעזידענט. צו דער דאָזיגער מאָהלצייט זענען געקומען אַן ערך 1000 איינגעלאַדענע געסט.

ווען ס'איז אָנגעקומען דער מלוכה-פּרעזידענט מיט זיין סוויטע, האָט איהם דער פאַרזאַמעלטער עולם אויפגענומען מיט באַגייסטערטע אויסגעשרייען.

ווען דער פּרעזידענט האָט זיך אַוועק-געזעצט ביים טיש, האָט פּרעזעס מיכנא געהאַלטען אַ רעדע, אין וועלכער ער האָט אין ווארימע ווערטער באַגריסט דעם הויכסטען בירגער פון דער רעפּובליק און אויסגערעכענט די פּרייד וואָס די שטאָדט לאָדז האָט דעם כבוד צו האָבען צווישען איהרע מויערן דעם מלוכה-פּרעזידענט ביים היינטיגען טאָג.

נאָך דער רעדע האָבן אַלע אָנוועזענדע 3 מאָל אויסגעשריגען „זאָל לעבען"!

ס'האָט אויך געהאַלטען אַ קורצע רעדע דער פּולקאָווניק אָזשעוויטש, וועלכער האָט געדאַנקט דער שטאָט לאָדז פאַר דער שעהנער מתנה פאַר'ן 28. פּולק. אָזשעוויטש האָט געענדיגט מיט אויסרופען לכבוד דעם מלוכה פּרעזידענט איגנאַצי מאָשטשיצקי און מאַרשאַל יוזעף פּילסודסקי.

דער פּייערליכער ראוט אין פילהאַרמאָניע-זאַל.

דער פּייערליכער ראוט אין פילהאַרמאָניע האָט זיך אָנגעהויבן אַרום 9 אַ זייגער אין אָוונט. דער זאַל איז געווען הערליך דעקאָרירט. אגב איז כדאי צו באַמערקען, אַז דער פילהאַרמאָניע-זאַל איז דורך דער דירעקציע פון „אָזאָזעל" אָפּגעגעבן געוואָרן דעם אויפנאַהמס-קאָמיטעט אומזיסט, הגם דער קאָמיטעט האָט פאָרגעלעגט צו באַצאָהלען.

אויפ'ן ראוט איז זיך צונויפגעקומען די עליטע פון דער לאָדזער געזעלשאַפט. אין זאַל האָט מען געזעהן פאָרשטעהער פון אַלע שיכטען פון דער באַפעלקערונג. דעפּוטאַטען, סענאַטאָרען, ראַטמענער, בעאַמטע, מיליטער-לייט, דאָקטוירים, פּרעסע-פאָרשטעהער או"וו.

צווישען די יודישע פּערזענליכקייטען האָט מען געזעהן: סענ. מענדעלסאָן, סענ. ברוידע, דעפּ. מינצבערג, פּרעזעס ניימאַן, ראַטמ. ביאַלער, לאָוויק אַל. יאָעל, שעף פון ציוויל שטאַנד-אַמט ליבראַך, ראַטמ. בערמאַן, ד"ר פּריבולסקי, ראַטמ. שוויג, דאָקטאָר פּלאָצקער, דאָקטאָר ווייצמאַן, הרב פּיינער און פיל אַנדערע.

אַלע מענער זענען געווען אין פראַק און סמאָקינג'ס; דאַמען — אין באַל-קליידער.

פּונקט דרייפערטעל אויף עלף ביינאַכט האָט זיך אין זאַל פאַרשפּרייט די ידיעה, אַז דער פּרעזידענט איז געקומען.

ס'האָבן זיך דערהערט אויסגעשרייען: „זאָל לעבען דער פּרעזידענט מאָשטשיצקי" און דער פּרעזידענט מיט זיין סוויטע אין דער באַגלייטונג פון אויפנאַהמס-קאָמיטעט האָבן זיך באַוויזען אין זאַל.

דער אָרקעסטער האָט אויסגעשפּילט אַ פּאָלאָנעז און דער פּרעזידענט האָט זיך אָוועקגעזעצט אויף דעם פאַר איהם צוגעגרייטען פּלאַץ:

דער אויפנאַהמס-קאָמיטעט האָט פאָרגעשטעלט פאַר'ן פּרעזידענט די דעלעגאַציעס און געסט. דער פּרעזידענט האָט זיך מיט אַלעמען פריינדליך באַגריסט.

צוויי געוועזענע סטודענטקעס, יודישע טרויען, וועלכע האָבן זיך געלערנט אין אוניווערזיטעט, וואו דער פּרעזידענט איז געווען פּראָפעסאָר, האָבן אין קאָנצערט זאַל צוגעטראָגען דעם גאַסט בלומען. דער פּרעזידענט האָט מיט אַן אויסערגעוועהנליכע פרייד באַגעגענט זיינע געוועזענע שילערינס.

אַנדערהאַלבען שעה האָט דער געעהרטער גאַסט פאַרבראַכט אין פילהאַרמאָניע צווישען די יום טוב'דיג צושטראַהלטע געסט. זיך מיט יעדען אונטערהאַלטען און געפיהלט זיך גאַנץ היימיש צווישען עולם.

אין פּאָיע זענען געשטאַנען סערווירטע טישען, ביי וועלכע דער עולם האָט זיך אונטערגעהאַלטען מיט מאכלים מעדנים. האַלב 1 האָט דער פּרעזידענט אונטער פריידיגע באַגריסונגס-אויסרופען פאַרלאָזען דעם פילהאַרמאָניע-זאַל. דריי-פערטעל איינס איז דער פּרעזידענט אָפּגעפאָהרען קיין ספּאַלע.

דעם פּרעזידענט'ס באַזוך אין לאָדז האָט אויף אַלעמען איבערגעלאָזען אַן אויסערגעוועהנליך גוטען איינדרוק. וואָר ס'איז געקומען מיט'ן פּרעזידענט אין אַ נאָהענטערער באַריהרונג קאָן זיך נישט אָבלויבען פון זיין ליבענסווירדיגע האַלטונג און הויכען קולטורעלען באַנעהמען זיך מיט זיינע בירגער.

באַגריסונגס-דעפּעשען.

צו די נעכטיגע פּייערליכקייטען זענען אויך אָנגעקומען אַ רייהע באַגריסונגס-דעפּעשען פון: מאַרשאַל יוזעף פּילסודסקי, גענעראַל שיקאָרסקי, לובלינער וואָיעוואָדע רעמישעווסקי און אַ רייהע אַנדערע הויכע מלוכה-פּערזענליכקייטען.

דעפּעשע פון דער לאָדזער קהלה.

„דער אָנפיהרונג פון 28.

שיסער - פּולק אין לאָדז.

די „לאָדזער קינדער", דעם 28. פּולק פון די קאַניאָווער שיסער צום איבערגעבען איהם די פאָהן, באַגריסט

די פאַרוואַלטונג פון דער

לאָדזער יודישער קהלה".

דעפּעשע פון לאָדזער ראַבינאַט

„דער אָנפיהרונג פון 28.

שיסער פּולק אין לאָדז.

צום איינווייהען די פאָהן שיקט

אַ ברכה די „לאָדזער קינדער"

דער לאָדזער ראַבינאַט".

טעלעגראַמען.

ענטגילטיג סקאַסירט די ליסטע 10

הויפּט-וואַהל-קאָמיסיע וואַרפט אָפּ דעם רעקורס.

וואַרשאַ, 15. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט). ס'איז פאַרעפענטליכט געוואָרען דער באַשלוס פון דער הויפּט-וואַהל-קאָמיסיע וועגען דער סקאַסירטער קאָמוניסטישער ליסטע 10. מיט 6 שטימען געגען דריי איז אָבגעוואָרפען געוואָרען דער רעקורס, וואָס דער וואַהל קאָמיטעט פון ליסטע נומר 10 האָט אַריינגעטראָגען.

מיט דעם באַשלוס פון הויפּט-וואַהל-קאָמיטעט ווערט די ליסטע נומר 10 ענדגילטיג סקאַסירט.

אַן אַרץ-ישראל דיכטערין געווינט דעם 1-טען נאַציאָנאַל-פאָנד פּריז.

ניו-יאָרק, (י.ט.א.) פרוי דושעסי סעמפּטער. די שריפטשטעלערין און דיכטערין פון ארץ-ישראל איז באַעהרט געוואָרען מיט'ן ערשטען פּריז אין דעם נאַציאָנאַל-פאָנד לידער קאָנקורס, אויפ'ן סמך פון דעם איינשטימיגען באַשלוס.

פרוי דושעסי סעמפּטער איז געבוירען אין אַמעריקאַ און אין ארץ-ישראל האָט זי זיך באַזעצט מיט זעקס יאָהר צוריק. זי איז באַוואוסט אַלס אַ באַגאַבטע שריפטשטעלערין און דיכטערין. צווישען די ווערק, וואָס זי האָט ביז-איצט פאַרעפענטליכט, געפינען זיך „די זוכער", אַ בוך פילאָזאָפישע עסייען: „דאָס בוך פון באַציעס" און „דער עמק".

עפענטליכע אויפפאָדערונג

צום היגען יתומים-קאָמיטעט!

אַזוי ווי מיינע ווענדונגען און אויך די ווענדונג פון היגען „קאָמי-פאַראיין" (קאָשטשושקי 21) צו אייערע פאָרשטעהער פרוי ה. קלאַין און ל. אַגריסאָן וועגען באַצאָהלען מיר דעם חוב פאַר פענסיע, אָדער איבערגעבען דעם ענין אַ בוררים-געריכט זענען געבליבען אָהן רעזולטאַט, פאָדער איך אייך אויף צום לעצטען מאָל איבערצוגעבען דעם ענין אַ בוררים-געריכט.

אויב דער ענין וועט נישט ערלעדיגט ווערען ביז'ן **20**, מאַי ה. י. וועל איך געצוואונגען זיין איינצוקלאָגען אייך אין געריכט.

א. קאַגאַן, געוו. סעקרעטאַר פון יתומים-קאָמיטעט.

628

אַלץ אין ליטע...

קאָוונאַ, 15. (טעלעגראַפיש דורך י.ט.א.) די יודישע קהלה אין שאַוועל, וואו די כסא הרבנות איז ביז איצט נישט געווען באַזעצט, האָט אויסגעוועהלט אַלס רב דעם כאַרקאָווער ראַבינער הרב מילייקאָווסקי.

די ליטווישע מאַכט האָט אָבער נישט געוואָלט געבען דעם הרב מילייקאָווסקי די ערלויבניש אַריינצופאָהרען קיין שעלי. די אינטערווענץ ביים אינערן-מיניסטער איז געבליבען אָהן ערפאָלג.

מעלדונגען.

אַכטונג ציוניסטישע יוגענד!

די מיטגלידער פון די אָרגאַניזאַציעס „החלוץ", „גורדוניה", „החלוץ המרכזי" „הסתדרות השומרים" שטעלען זיך היינט צו דער שקל-אַקציע, די מיטגלידער פון די ציוניסטישע יוגענד אָרגאַניזאַציעס, וואָס האָבן זיך נישט רעגיסטרירט אין די אָרגאַניזאַציעס דאַרפען זיך מעלדען אין סעקרעטאַריאַט פון שקל-קאָמיטעט ציוניסטישען ביוראָ ציגעלנאַ 4 טעגליך פון 9—1 און 4—6.

629

אַכטונג פּויזער-מייסטער!

היינט מאָנטאָג 16/5 8 אָוונט קומט פאָר אין פאַראיינס-לאָקאַל פּאָלודניאָוואַ 4 אַ וויכטיגע באַראַטונג וועגען פאַך-אָנגעלעגענהייטען. עס ווערען געבעטען אַלע צו קומען.

626

געוואָלט אָפּקויפען דעם פריינד'ס ווייב,

אָבער דאָס בית דין האָט געפּסל'ט דעם דאָזיגען מקח.

אַ סענסאַציאָנעלע פּאַסירונג אין לעמבערג.

אַן אינטערעסאַנטער גט-פּראָצעס האָט זיך געפיהרט פאַר'ן לעמבערגער בית-דין.

אַ יונג פּאָר פאָלק איז זיך געקומען גט'ן. און גאָרנישט מצהר. די טענות פון פּאָר-פאָלק זענען געווען געהאַלטען אין אַזאַ שטילען טאָן, זיי זענען געווען אַזוי גלייכגילטיג, גלייך עס וואָלט קיינער פון זיי, הן דעם מאַן און הן זיין שעהנע יונגע פרוי, נישט גוגע געווען דער גאַנצער ענין.

— מיר זענען זיך געקומען גט'ען — האָט דער מאַן ערקלערט.

— פאַרוואָס? — האָט געפרעגט איינער פון די דיינים.

— פּשוט. גלאַט אַזוי, מיר זענען נישט קיין זיווג. — האָט געענטפערט גלייכגילטיג דאָס ווייבעל. אויף איהרע קליינע קאַרשען-רויטע ליפּען האָט זיך באַוויזען אַ לייכטער שמייכעל. אָבער עס איז קענטיג געווען, אַז די גאַנצע גט-צערמאָניע איז איהר זעהר נישט אַנגענעהם און זי וואָלט געוואָלט ווי אַמשנעלסטען איבערקומען דעם פּראָצעס.

דאָס האָבען די דיינים בעמערקט. איינער פון די דיינים האָט זיך געווענדעט צו דער פרוי.

— עפּיס אַ געהיימע שולד שלייער הילט אַרום אייער לעבען. ווי עס זעהט אויס ווילט איהר נישט דערצעהלען די פּרטים. אָבער דער בית-דין מוז פון אַלעמען וויסען, אַנדערש קאָן ער קיין גט נישט שרייבען.

דאָס ווייבעל האָט נישט געענטפערט. אַ טויט-שטילקייט האָט בעהערשט די בית-דין-שטוב, מען האָט געוואַרט אויף אַ ענטפער. אָבער נישט די פרוי און נישט דער מאַן האָט געהאַט דעם מוט צו געבען אַ קלאָרע תשובה אויפ'ן בית דין'ס פראַגע.

נאָך עטליכע מינוטען שטילשווייגען האָט דער מאַן גענומען דערצעהלען:

— אַ אידעאַל, אויב עס ווערט פערווירקליכט, הערט אויף צו זיין שעהן און אינטערעסאַנט — דאָס איז אַ אַלטע געשיכטע, וואָס בלייבט תמיד ניי.

געוועזען איז עס מיט 3 יאָהר צוריק. מיט מיין פרוי האָב איך זיך בעקענט אין אַ קאַפע-הויז. פון דער ערשטער בעקאַנטשאַפט האָט זיך צווישען אונז באַלד פערקניפּט אַ אויפריכטיגע פריינדשאַפט. און מיט אַ צייט האָבען מיר זיך הייס אַנגעהויבען ליב צו האָבען.

ביידע זענען מיר געווען אָרים. גישט געקוקט דערויף, האָבען מיר חתונה געהאַט. אין אָנהויב האָבען מיר ממש געליטען הונגער. מיר האָבען אָבער געלעבט גליקליך און צופרידען, ווייל מיר האָבען זיך שטאַרק ליב געהאַט.

אין דער לעצטער צייט האָט זיך אונזער מאַטעריעלע לאַגע בעדייטענד פערבעסערט. עס זענען מאַנכעס מאָל געווען גאַנצע וואָכען, ווען מיר האָבען קיין פלייש נישט געזעהען פאַר אונזערע אויגען.

פּלוצלינג האָט זיך אין אונזער וועג געשטעלט אַ מאַן, אַ רייכער מאַן, אונזער אַ פריינד, איהם איז שטאַרק געפעלען געוואָרען מיין פרוי. ער האָט געוואוסט, אַז מיר ליידען הונגער און נויט. בקיצור: ער האָט אַמאָל מיר אין מיין פרוי ערקלערט, אַז ער איז מיר ברייט צו געבען אַ היבשע סומע, דאָס איך זאָל זיך גט'ן מיט מיין פרוי, דאַן וועט ער מיט איהר חתונה האָבען. ער וועט זי גליקליך מאַכען און איך וועל זיך אויך אויפהערען צו מוטשען.

שטעלט זיך פאָר, וואָס אין מיין הארץ האָט זיך אָבגעשפּילט. אין ערשטען מאָמענט האָב איך איהם געוואָלט אָנגעהמען פאַר'ן קראַגען און איהם אַראָבוואַרפען פון אַלע טרעפּ, אַז ער זאָל ברעכען ריק און לענד.

איך האָב זיך אָבער אונטער דער השפּעה פון מיין פרוי, בערוהיגט. נאָך לאַנגען ישוב הדעת זענען מיר געקומען צו דער איבערצייגונג, אַז דאָס איז דער איינציגער אויסוועג, כדי צו פערבעסערן אונזער לאַגע און מיר זענען זיך געקומען גט'ן.

דער בית דין האָט נישט לאַנג געטראַכט און ערקלערט, אַז ער וועט דאָס דאָזיגע פּאָר-פאָלק נישט אָבגט'ן. בדיעבד איז דאָס פּאָר-פאָלק דערפון געווען זעהר צופרידען און האַלזענדיג און קושענדיג זענען זיי אַהיימגעגאַנגען.

יורידישע עצות.

אין דער דאָזיגער אַבטיילונג גיט די רעדאַקציע פון „נייעם פאָלקסבלאַט" ענטפערען אויף יורידישע אָנפראַגען, וואָס ווערען צוגעשיקט נאָר שריפטליך פון אונזערע לעזער.

> **קופּאָן.**
> יורידישע אַבטיילונג
> פון „נייעם פאָלקסבלאַט"
>
> מיט דערלאַנגען אַן אָנפראַגע אויף אַ יורידישע עצה דאַרף צוגעלעגט ווערען דער קופּאָן מיט דער דאַטע פון טאָג, ווען די אָנפראַגע ווערט איינגע-געבען. אויף אָנפראַגען אָהן קופּאָן וועט מען ענטפער נישט געבען.
>
> גילטיג דעם 16. מאַי 1927.

5406. סעקרעטאַר פון ס. פּ.

דער האַנדעלס-קאָדעקס אַנערקענט נאָר פאָלגענדע 3 ספּעלקעס:

1) פירמאָווע.

2) קאָמאַנדיטאָווע.

3) אַנאָנימאָווע.

אַ חוץ דעם זענען נאָך פערהאַן געזעלשאַפטען אויף פּייען (Stowarzyszenia na udział)

5407. מענדיל ר.

5408. ש. ז-ק פון 1902.

גאַרניזשאָנאָווע און נישט-אויסגע-דינטע די פולע צייט, ווערען גערופען אויף איבונגען אויפ'ן סמך פון די אַל-געמיינע כללים.

וואָס שייך דער קאַדענץ, ווי לאַנג די איבונגען וועלען דויערען, איז די זאַך אַזוי: געוועהנליך דוערען די ערשטע 2 איבונגען צו 1 חודש.

די גאַרדיסטישאָווע קאָנען אָבער גע-רופען ווערען אויף אַ 5 חדשים'דיגער רעקרוטסקע ווישקאָלעניע.

5409. אַ לעזער פון וואָלטשאַנסק.

די האַנדלונג פון אַדוואָקאַט איז נישט אין איינקלאַנג מיט דער שטאַנד-עטיק. איצט דערלאַנגט אויף איהם אַן אָנקלאַגע אין אַדוואָקאַטען-ראַט.

5410. ציימאַק.

איהר קאָנט דעם אויסלענדישען פּאַס דאָ פערלענגערען. איהר מוזט אָבער שוין האָבען דערויף אַן ערלויבניש פון דער מיליטער-מאַכט. דערלאַנגט אַ בקשה אין דער פּ.ק.או.

5411. נ. פון זשאַביע גאַס.

די געריכטס-פערהאַנדלונג קומט פאָר דאָרט, וואו דער אָנגעקלאָגטער וואוינט, אָדער וואו דאָס פערברעכען איז פאָרגעקו-מען. אין דעם פאַל רעכענט מען זיך מיט'ן 2 פּרינציפּ. איהר מוזט דעריבער אומבעדינגט פאָהרען צום פּראָצעס. אויב דער בעשולדיגער וועט זיך אָהן בע-רעכטיגטע סבות נישט שטעלען, קאָנט איהר בעטען דעם געריכט, אַז מען זאָל פערמשפּט'ן איהם אומצוקעהרען אייך די הוצאות, וואָס זענען פערבונדען מיט נאָכאַמאָל זיך שטעלען צום פּראָצעס.

S. A. 1909 5412

די אויסגעדינטע צייט אַלס פריינווי-ליגער ווערט פערערעכענט. אויב מען האָט דורכגעמאַכט אַלס פריינוויליגער די גאַנצע דינסט-צייט. ווערט מען שוין צום צווייטען מאָל נישט גערופען. דער פריינוויליגער האָט דאָס רעכט זיך אויסצוקלייבען ביי וואָס פאַרע אַרט געוועהר ער וויל די-נען, ער האָט אָבער נישט קיין רעכט זיך אויסצוקלייבען אין וועלכע פּאַר-מאַציע ער וויל דינען. פריינוויליגע דינען פּונקט ווי האַבאַראָווע 2 יאָהר.

טעאַטער „סקאַלאַ", ציגעל-גאַס 18.

וויטערדיגע גאַסטראָלען פון די בער. אַרטיסטען, ליבלינגע פון לאָדזער עולם.

א. פּאָליאַקאָוו, ל. ראַבינאָוויטש, א. אַניעלאַ, ב. באַריסאָווא.

היינט מאָנטאַג, דעם 16-טען מאַי 8.45 אַ זייגער אין אָוונט גרויסע פּאָפּולערע פאָרשטעלונג פון 80 גר. ביז 2,50

יאַשקע אַדעסיט

דראַמאַ אין 4 אַק. פון ריינזעלמאַן.

הויפּט-ראָלען: יאַשקע פּאָליאַקאָוו, ליזקע באָריסאָווא, באָרים ראַבינאָוויטש, סאָניע—אַניעלאַ:

צום שלום: אַ גרויסע דיווערטיסמענט צום שלום:

מיט'ן אַנטייל: פּאָליאַקאָוו, ראַבינאָוויטש, באָריסאָווא אַ. אַ.

מאָרגען, דינסטאַג, דעם 17. מאַי, 8.45 אַ זייגער אין אָוונט צו ביליגע פּרייזען צום 2. מאָל אין לאָדז דער בעריהמט. אָפּערעטע-שלאַגער, וועלכער הערט יעצט געשפּילט אויף אַלע אייראָפּעאישע סצענעס און צייכענט זיך אויס מיט איהר הומאָר און קאָמיזם

„אַ נאַכט פון ליבע"

אין 3 אַקטען פון ריינזעלמאַן.— צוו. אַנד. ווערט אויך געזונגען:

פּיפּסי איז אַ מויד אַ כוואַט
שאַ, שטיל, אין די בעסטע זאַך
דאָרט, וואו די ליבע וואוינט
דאָרט אין פרייעם לאַנד
שלאָף איין מיידעלע שעהנס

פּיפּסי, די שעהנע פּיפּסי
פּאַ אָדעסקאָמו, מיינע פריינד
שלאָפט אין די בעסטע זאַך
בובי-קאַפּ
מאַסקאַראַדען-טאַנץ.

ס'נעמען אַנטייל פרויען: אַניעלאַ, באָריסאָווא, בעזמאַן, גאָלדשטיין, מאַכאַ-ראָווסקאַ, אַדערמאַן. מענער: פּאָליאַקאָוו, ראַבינאָוויטש, האַמבורגער, באַלאַזי-סקי, מאַכאַראָווסקי, אייזענבערג, פּאָלאַנסקי, אַריעל. אַדמינ.: א. בעזמאַן. אָרקעסטער אונטער לייטונג פון ל. זעלמאַן. גאַרדעראָבע פריי!

מיזהנע טעכניקער: מאַכאַראָווסקי. בילעטען צו בעקומען אין קאַסע.

די, וועלכע אַזוי האָט פערראַטען.

בעאַרבייט פאַר'ן „נייעם פאָלקסבלאַט" לויט פערשידענע מאַטעריאַלען פון ל. בראַנט.

71)

אין אַן אַנדער בריף צו באַקאַי'ען האָט דאַבראָסקאָק געשריבען:

„אייער בריף האָט מיך גערירט ביז טיף אין דער נשמה. איך האָב אין איהם דערזעהען אַ שטראַהל פון ליכט און ער האָט אין מיר אָנגעצונדען אַ ליידענשאַפטליכען בעגער אַרויסצוקריכען פון דער פינסטערניש פון קוילט און אומגעזעטליכקייט, אין וועלכע איך בין אַריינגעפאַלען אַ דאַנק די אַכזריות'דיגע קלעפּ פון גורל. וואָס איהר אַליין האָט איבערגעלעבט. די האָפנונג אַרויסצובעקומען זיך אויף גאָט'ס ליכטיגער וועלט, אומקעהרען זיך צו די גע-טרייע חברים, דריקען זייערע עהרליכע הענד, שטעלען זיך איינ-איינעם מיט זיי פאַר דער בעפרייאונג פון פאָלק און, אויב ס'וועט נויטיג זיין, אוועקגעבען דאָס לעבען פאַר דער הייליגער זאַך, — דאָס איז דער אידעאַל, וועלכער איז פאַר מיר שוין גע-ווען בעגראָבען. איהר זייט מיין רעטער און איך בעגריס אייך הייס דערפאַר, וואָס איהר קעהרט מיך אום צום לעבען פון אַן-אמת'ען מענשען! נאָר לערנט מיך אויס, וואָס איך האָב צו טון! אָנגעבען זיך אין דימיסיע און פאָהרען צו אייך און צו די חברים און איבערגעבען זיך אין זייער רשות, אָדער בלייבען דאָ און ברענגען נוצען ווי ווייט מעגליך?

„יאָ, מיין טייערער, דער דאָזיגער געדאַנק מאַטערט מיך שוין אַ האַלב יאָהר און איך האָב נישט געוואוסט, מיין ליבער, צו וועמען איך דאַרף געהן און צו וועמען זיך ווענדען נאָך הילף, איך וועל נישט בעהאַלטען מיין נשמה. זייענדיג אומשטר-ליך אין פיינדליכען לאַגער, האָב איך פיל אויסגעטון און טו אויף פאַר די חברים, וועלכע קענען מיך נישט, נאָר וועלכע זענען מיר גאָהעגט לויט'ן פלייש און בלוט. וואָסער גליק וואָלט עס געווען זיך מיט אייך צו זעהן! אָבער בלייבענדיג דאָ דינען, קאָן איך נישט פאָהרען קיין אויסלאַנד, אָדער קיין פינלאַנד.

דאָס וועט אַרויסרופען דעם פערדאַכט, אונטער וועלכען איך געפין זיך און מ'וועט מיר זיכער אויסשפּורען. ווען איהר וואָלט געקענט קומען קיין פינלאַנד און אויף עטליכע שעה קיין פּעטערבורג, וואָלט איך מיין נשמה אוועקגעגעבען"..

נאָך אין אַ בריף רופט שוין דאַבראָסקאָק דירעקט אָן לעאָנאָוויטש'ן פּראָוואָקאַטאָר ער שרייבט:

„ווען קאַרל איז קראַנק געוואָרען (ד. ה. ווען קאַרל טראַו-בערג איז אַרעסטירט געוואָרען ל. ב.), האָט מען געפונען ביי איהם בעווייזען געגען מאַקסים'ען. די געריכטס-מאַכט האָט פאַר לאַנגעט מ'זאָל איהם אַרעסטירען, נאָר איין פּעטראַן (געג. גענר. סימאָוו, ל. ב.) האָט זיי בעזאָגט, אַז מאַקסימען איז זיינער אַ גאָהענטער מענש און גאָר אויפ'ן דרינגענדען פערלאַנג פון דער מאַכט איז ער מסכים געווען (כדי נישט צו עפענען די קאָר-טען פאַר'ן געריכט) מ'זאָל ביי מאַקסים'ען מאַכען אַ רעוויזיע; ער האָט איהם אָבער פריהער וועגען דעם מודיע געווען און בעת דער רעוויזיע איז מאַקסימען נישט געווען אין דער היים; מאַקסימען — איז אַ פּאַרטיי-פּראָוואָקאַטאָר. זיין נאָמען איז לעאָנאָוויטש. דאָס ווייס איך אויף געוויס. וועגען דעם האָט זיך אַרויסגערעדט געראַסימאָוו אַליין, וועלכער היט איהם שטאַרק אָפּ, זאָגענדיג, אַז כל זמן ער איז ביי אונז, איז פאַר אונז קיינער נישט שרעקליך און איצט האָט ער איהם ערגעץ בעהאַלטען. ער איז ביי אונז איצט נישטאָ. איך קאָן דאָס בעווייזען דאָקומענטאַל. איך שרייב דאָס דערפאַר, ווייל דאָס פּעראָסאָנע בלוט פאָדערט נקמה"...

דאַבראָסקאָק האָט אפילו צוגעשיקט באַקאַי'ען אַ געהיימען דאָקומענט, אַ בריף פון פּאָליציי-דעפּאַרטאַמענט צום נאַטשאַל-ניק פון דער פּעטערבורגער אָכראַנע. לויט דעם געהיימען בריף ווערט פאַר לעאָנאָוויטש'ן בעשטימט אַ בעלוינונג פון 1500 רו-בעל פאַר זיינע פערדינסטען ביים אַרעסטירען די מיטגלידער פון דער צענט'ראַלער קאַמפּף-אַבטיילונג.

אָט אויף וואָס פאַר אַן'אופן די אָכראַנע האָט זיך בעמיהט צו קאָמפּראָמיטירען פּערזאָנען, וועלכע זענען באמת געשטאַנען אויסער יעדען פערדאַכט. נאָך דער דעמאַסקירונג פון אַזעוו'ן איז אין דער ס.-ר'ישער פּאַרטיי געוואָרען אַזאַ פּאַניק, אַז איי-נער אויפ'ן אַנדערען האָט געקוקט מיט חשד, דעמאָלט האָט מען פערפיהרט אַן אויספאָרשונג אויך געגען לעאָנאָוויטש'ן. ס'האָט זיך אַרויסגעוויזען, אַז דער פערדאַכט האָט קיין שום גרונד נישט און די גאַנצע מעשה וועגען איהם איז געווען אַ קונצען שפּיעל פון געראַסימאָוו'ן און דאַבראָסקאָק'ן. דער געהיימער דאָ-קומענט איז געווען ספּעציעל פאַבריצירט, כדי אָפּצונאַרען בורצעוו'ן און די רעוואָלוציאָנערען.

ביידע אָכראַנקעס האָבען מיט זייערע בריף צו באַקאַי-בורצעוו'ן פערפאָלגט נאָמליכע צילען. זיי האָבען זיך אָבער איבערצייגט, אַז דער צווייטער צו לאָזט זיך נישט פאַנ-גען אין דער נעץ און האָבען אויפגעהערט צו קאָרעספּאָנדירען. די קאָרעספּאָנדענץ מיט די מיטאַרבייטער פון פּאָליציי-דעפּאַר-טאַמענט האָט אַריינגעבראַכט אַ דעמאָראַליזאַציע צווישען די זשאַנדאַרמען גופא. אויך דאָרט האָט איינער אַנגעהויבען דעם צווייטען צו פערדאַכטען. נישט איינעם פון דער אָכראַנע איז אויסגעקומען זיך צו פערטיידיגען פאַר זיין נאַטשאַלסטווע צוליב די בריף, וועלכע ער האָט בעקומען אָדער געשיקט צו בורצעוו'ן. אפילו דאַבראָסקאָק האָט צוליב רעהאַביליטאַציע געמוזט פער-עפענטליכען אין די בלעטער פאָלגענדען בריף:

„אַדורכלייענענדיג אין די צייטונגען די רעדע פון דעפּו-טאַט פּאָקראָווסקי, דעם לידער פון דער ס. ד.'ישער פראַקציע אין דומע, וועלכער האָט מיך אָנגערופען פּראָוואָקאַטאָר, בין איך דערמיט מודיע אונזערע סאָציאַל-דעמאָקראַטען, אַז איך בין פון קינדהייט אויף ערצויגען אין פּראַוואָסלאַוונעם גלויבען, אין ליבע און גרענעצלאָזער איבערגעגעבענהייט צום טראָהן און צום פאָ-טערלאַנד, פאַר וואָס איך האָב נישט געקאָנט גאָר זיין קיין סאָציאַל-דעמאָקראַט.

„אויב איך האָב זיך גערופען סאָציאַל-דעמאָקראַטע, איז דאָס נאָר געווען, כדי איך זאָל קענען אַריינדרינגען אין דער דאָזי-גער פערברעכערישער באַנדע און צו איננאָרמירען די רעגירונג וועגען איהר פערברעכערישער טעטיגקייט. דער נאָמען סאָציאַל-דעמאָקראַט איז אין מיינע אויגען שענדליך און פערברעכעריש און איך בין אַזעלכער קיינמאָל נישט געווען".

מיט דער ערלויבניש פון צאַר האָט דאַבראָסקאָק געענדערט זיין נאָמען אויף דאָבראָוואָלסקי און איז בעשטימט געוואָרען אַלס פּאָליציימייסטער אין פּעטראָזאַוואָדסק.

(פאָרזעצונג קומט)

דער אנטייל פון יודען אין דער בעקעמפונג פון פרויען-האנדעל.

בעריכט פון ש. כאהען אויף דער קאנפערענץ אין גענף

גענף. (יט"א). נאך לאנגערע בא־ראטונגען איז דא געשלאסען געװארען די קאנפערענץ פון אינטערנאציאנאלען קאמיטעט צו בעקעמפען דעם פרויען־האנדעל. אין די בעראטונגען האט זיך אויך בעטייליגט דער גענעראל-סעקרע־טאר פון דער יודישער געזעלשאפט פאר פרויען־שוץ אין לאנדאן ה' ש. קא־הען. ה' קאהען געהערט צום אינטער־נאציאנאלען קאמיטעט פון זיין גרינדונג אן, ד. ה. פון יאהר 1921. די קאנפע־רענץ האט אויסגעהערט א בעריכט פון דער עקספערטען קאמיסיע װעגען דער פערשפריינונג פון פרויען־האנדעל אין דער לעצטער צייט. אין בעריכט איז אויך אנגעװיזען געװארען אויף דער ראל פון די יודען אין האנדעל מיט די „װייסע שקלאפינס". סיי אלס הענדלער סיי אלס אפפערס. ה' קאהען האט אויך איבערגעגעבען א בעריכט פון דער טע־טיגקייט פון דער יודישער געזעלשאפט פאר פרויען־שוץ. ה' קאהען האט אין משך פון יאהר 1926 באזוכט פיל לענ־דער אין מיטעל- און מזרח אייראפע, געזאמעלט די נויטיגע מאטעריאלען און האט מיט געװירקט צו דער שאפונג פון ספעציעלע קאמיטעטען צו בעקעמ־פען דעם פרויען־האנדעל אין פערשי־דענע לענדער. אומעטום זענען די בא־מיהונגען פון ה' קאהען אונטערשטיצט געװארען פון די יודישע קהלות.

נישט קוקענדיג אויף דער װאקסענ־דער נויט, לאזט זיך לעצטענס אין די לענדער נישט בעמערקען א װאוקס פון פראסטיטוציע צװישען דער יודישער בעפעלקערונג, הגם עס טרעפען זיך זעלטען פאלען, װען יודישע פרויען װערען פערפיהרט אין אויסלאנד דורך מכלומר'שטע מענער אדער אלס שטי־גראנטקעס און פאלען אריין אין די הענד פון די פרויען הענדלער. די לאגע איז נאך שװערער צוליב דער רעכט־לאזיגקייט פון די יודען. די יודען גע־ניסען נישט פון גלייכע רעכט אויף ער־בייט מיט אנדערע בירגער. די בירגער־שאפטס־פראגע איז נאך נישט ערלעדיגט געװארען בעפרידיגענד. אינטערן לאסט פון די דאזיגע דאפעל שװערע בעדינ־גונגען פאלען אריין יודישע פרויען אין תהום פון אונזיטליכקייט. הגם דער פעלקער בונד האט גאראנטירט די מינ־דערהייטס רעכט, דאך װערען זיי ביז איצט נישט פערװירקליכט, װעגען דעם דארף װיסען דער פעלקער־בונד.

די לאנדאנער יודישע פרויען־שוץ־געזעלשאפט האט בעשלאסען צונויפרו־פען נלייכצייטיג מיט'ן קאנגרעס פון אינטערנאציאנאלען ביורא צו בעקעמ־פען דעם פרויען־האנדעל, װאס דארף פארקומען אין לאנדאן, אויך א קאנפע־רענץ פון אלע יודישע פרויען־שוץ אר־גאניזאציעס. אויף דער דאזיגער קאנפע־רענץ װעלען בעהאנדעלט װערען די ספעציעלע יודישע אויפגאבען אויפ'ן געביט פון בעקעמפען דעם פרויען־האנדעל.

דער בעריכט פון ה' קאהען איז מיט צופרידענהייט גענומען געװארען צו קענטניש דורכ'ן אינטערנאציאנאלען־קאמיטעט. ה' קאהען האט אקטיװ מיט־געארבייט מיט'ן קאמיטעט און האט אריינגעטראגען א רייה פארשלאגען, װעלכע זענען דורכ'ן קאמיטעט אנגענו־מען געװארען.

Dr. med. I. WAJNBERG
Cegielniana 47, tel. 26-02
אינערליכע קראנקהייטען, ספעצ. פאר לונגען־ און הארץ־קראנקהייטען, בעשטראלונגען מיט קװארצליכט בערג־זון.
נעמט אן פון 5 נאכמיטאג.—

זאל פילהארמאניע, נארומאוויטשא 20
גאסטשפילען פון 1-טען װארשאװער ייד. מיניאטור-טעאטער
„אזאזעל"
נור 3 ביליגע טעג!
היינט, מאנטאג, דעם 16-טען, דינסטאג, דעם 17. און מיטװאך, דעם 18. מאי, 9 א זייגער אין אװענט פון 80 גראשען ביז 4 זלאטעס
דאס גרויסע
4 פראגראם 4
קאנפערענסיער: א. נאדיר.
עס נעהמען אנטייל: אלא לילית, לוריע שפיגעל, ר. װעלנער, װ. גאדיר, ש. לאנדוי, י. סטרוגאטש, י. מאנסדארף, נ. מעלניק, מ. פאטא־שינסקי, ה. פאזנאנסקי און אנדערע.
קינסטל. לייטונג: מעא ארצישעװסקא
ליטעראריש. משה בראדערזאן
מוזיקאליש. הענעך קאן
דעקאראטיװע לייטונג: פריץ קליינמאן
כארעאגראפיע: אלא לילית
דירעקציע: י. דאנציגער
בילעטען שוין צו בעקומען אין קאסע פון פילהארמאניע-זאל.

װייטער פיהרען דעם קאמף געגען ביוראקראטיזם און אנטיסעמיטיזם

פאדערען די יעװסעקעס אין סאװיעט-רוסלאנד.

מאסקװע. (י.ט.א.) דער סעקרע־טאר פון די יעװסעקציעס אויף אוקראי־נע, קיפער שרייבט אין א ארטיקעל אין „שטערן", אז דער קאמף מיט'ן ביו־ראקראטיזם און אנטיסעמיטיזם דארף אנגעפיהרט װערען װייטער. די יודי־שע קאמוניסטישע פרעסע שרייבט קופער, האט זעהר פיל אויפגעטון אין קאמף פאר רעװאלוציאנערער געזעל־מיגקייט אין שטעדטעל. זי האט אנגע־פיהרט א גרויסע קאמף געגען די פער־קריפלונגען סצד די ביוראקראטען אין סאװיעטישען מלוכה־אפאראט. אויפ'ן גרונד פון די קארעספאנדענצען און אר־טיקלען אין די יודישע קאמוניסטישע צייטונגען, זענען בעשטימט געװארען א סך רעװיזיעס און עס זענען בעזיי־טיגט געװארען א סך פעהלערן. די לאגע אין די שטעדטלעך און ענין פון גערעכטיגקייט איז איצט בלי ספק פיל בעסער װי זי איז געװען. פון דעסטװע־גען קען מען נישט זאגען, אז אין סא־װיעטישען לעבען זענען שוין גאר קיין קרענקליכע ערשיינונגען נישטא. זייער צאהל האט זיך טאקע פערקלענערט אבער עס איז דאך נאך פערהאן גע־נוג שמוץ און װילד־פלייש, װאס דארף אויסגעהארעװעט װערען.

אבער די „ארבקארן" זאגט דער שרייבער האבען לעצטענס אינגאנצען אויפגעהערט צו שענקען אויפמערקזאמ־קייט די נעגאטיװע ערשיינונגען פון סאװיעטישען אפאראט עס װערען כמעט װי נישט בעלויכטען אזעלכע ערשיינו־נגען װי אנטיסעמיטיזם און אנדערע פערקריפלונגען, װאס טרעפען זיך ביים דורכפיהרען די נאציאנאלע פאליטיק. אין דער צייט װען אזעלכע פערקרימ־לונגען זענען פערהאן און זיי װירקען שלעכט אויפ'ן בעװאוסטזיין פון די יו־דישע מאסען. זיי שאפען א באדען פאר נאציאנאליסטישע און קלעריקאלע שטי־מונגען. קופער מאכט דעריבער אויפ־מערקזאם די יעװסעקציעס די נאצ. מינדערהייטס־ביורא'ען און די „ארבע־קארן" אז זיי זענען גערופען צוגלייך מיט די פאזיטיװע ערשיינונגען פון סאװיעטישען לעבען אויך בעלייכטען די נעגאטיװע ערשיינונגען.

הויפט - עדות אין גראדנער פאליטישען פראצעס ציהט צוריק די בעשולדיגונגען.

א גרויסען אינטערעס האבען אויף דער יעהרגעכטיגער זיצונג פון גראד־נער קריין-געריכט אין פראצעס געגען 32 אנגעקלאגטע אין אנטי מלוכה'שער טעטיגקייט, ארויסגערופען די ערקלע־רונגען פונ'ם הויפט עדות מצד דער בעשולדיגונג נאדזיא שושקעװיטש.

אויף דער פראגע פון פארזיצער װאס װייס זי צו דערצעהלען, האט זי געענטפערט, אז זי װייס גארנישט.

װען מ'האט איהר דערמאנט איהר פערהער ביים אויספארשונגס - ריכטער, אויף װעלכען זי האט שטארק בעלעס־טיגט א גאנצע רייה אנגעקלאגטע אין איצטיגען פראצעס, האט זי געענטפערט, אז מען האט איהר אין פאליציי גענעבען געלד פון 900 ביז 1000 זל., דאס לעצטע מאל, אין מערץ היינטיגען יאהר, 150 זלאטעס זי זאל אונטערהאלטען אויפ'ן געריכט איהרע פריהערדיגע ער־קלערונגען.

זי חזרט איבער עטליכע מאל קא־טעגאריש, אז זי װייס אבסאלוט נישט פון קיין אנטי-מלוכה'שער טעטיגקייט פון די אנגעקלאגטע און אז איהרע ערקלערונגען ביים אויספארשונגס־ריכ־טער האט זי געזאגט, געפינענדיג זיך אונטער געװיסע װירקונגען.

צװישען אנדערען האט זי אויך אנגע־װיזען, אז דער ערשטער האט איהר בעװאויגען צו געבען אזוינע ערקלע־רונגען איהר געװעזענער געליבטער.

אין פלאמען פון ליבע און האס

(ראמאן).

(14

— הער זשע! האט גרעגואר געזאגט — זיי האבען גע־רעדט װעגען דיר, און בעסטערמאן האט געראטען גלאטער'ן, ער זאל זיין גדן אריינלעגען אין דיין ערפינדונג... גלאטער האט זיך אפגעזאגט, אז ער האלט ניט פון.

דערצעהלענדיג דאס, האט דער קראנקער דורך טראהרען א קוק געטאן אויף זיין ברודער.

— אוי, ברודער, מיינער, — האט ער געזאגט, דאס װאלט דאך געװען א ישועה פאר אונז! ס'װאלט א סוף געקומען צו די שלעכטע מחשבות... צו די גרויסע פראיעקטען...

קורט'ן אבער האט די ידיעה געטראפען, װי א דונער. װען די דאזיגע ידיעה װאלט פריהער געקומען, װאלט ער דאך נישט געװען קיין מערדער. מאשינאל האט ער אריינגערוקט די האנד אין טאש, און ארויסגעשלעפט פון דארט א הויפען גאלדענע מטבעות און פאפירען...

גרעגואר איז געבליבען שטעהן א פערגליװערטער.

— פון װאנען האסטו דאס געלד? — האט ער א פרעג געטון מיט א פערשטיקטען קול.

— שטױסט זיך נישט אן?.. איצט קען שוין מיר גלאטער געבען װיפיל ער װיל... ס'איז שוין סיי-װי שפעט!..

— גאט מיינער! ניין, קורט, ניין! ס'איז נאך נישט שפעט שיק תיכף אפ דאס געלד!..

— צו שפעט! איך האב דיר דאך שוין געזאגט, אז ס'איז נאך אלעמען...

— פארװאס?

— פערשטעהסט נישט?

— ניין! איך האב נישט די דרייסטקייט צו פערשטעהן!

קורט האט איהם געװיזען דאס האנטוך, מיט װעלכען ער האט אפגעװישט בלוט.

— קוק!

— איי!.. האסט דער'הרג'עט...

— אזוי האט געמוזט זיין... א נישט װאלט איך געװען די כפרה...

גאט, גאט! זיי זיך מרחם אויף אונז!

שלוכצענדיג איז דער קראנקער אװעק מיט'ן פנים איינגע־גראבען אין די הענד.

אויף מארגען פריה איז בעסטערמאן מיט גלאטער'ן אריינ־געקומען אין קורט'ס צימער. זיי האבען איהם איבערגעגעבען, אז זיי זענען איהם גרייט צו העלפען.

קורט האט געזאגט נישט יא, נישט ניין.

— איך רעכען פריהער צו פערענדיגען די צוגרייטונגס־ארבייטען, און דערנאך װעלען מיר זעהן... איבריגענס, האב איך אייך שוין געזאגט, אז געלד װעט מיר נישט פעהלען.

װען זיינע פריינד װאלטען זיך צו איהם אויפמערקזאמער צוגעקוקט, װאלטען זיי בעמערקט אין זיינע אויגען דעם אויס־דרוק פון פערצװייפלונג, און אפילו פון חרטה.

* * *

נאך דעם, װי קורט איז בעהאט אװעקגעגאנגען פון דעם ארט, װאו ער איז בעגאנגען דאס שרעקליכע פערברעכען — איז אין לעװענטאל'ס הויז געװען טויט־שטיל.

אויפ'ן שטול, לע'ם דעם טויטען קערפער האט געברענט דאס ליכט — פונקט, װי זי װאלט געװען אװעקגעשטעלט נאך דער נשמה פון דער'הרג'עטען.

שוין א האלבע שעה פארוך נאך דער רציחה.

פלוצים האט זיך אין דער גאכט-שטילקייט דערהערט א פערשטיקטער קרעכץ...

דאס האט לעװענטאל א קרעכץ געטון.

הייסט עס — אז ער לעבט נאך... ס'איז געװען נאר א לפנים'דיגער טויט...

אין א װיילע ארום האט ער נאך א מאל א קרעכץ געטון — און א דריטען מאל...

ער האט אויפגעהויבען א האנד... געעפענט די אויגען, אבער תיכף זיי צוריק פערמאכט...

צי האט ער פערשטאנען, צי געדענקט, װאס אזוינס עס האט מיט איהם פאסירט?

ער האט א קעהר געטון דעם קאפ צום אפענעם קופערט... און פון זיין ברוסט האט זיך ארויסגעריסען א פערשטיקטער אויסגעשריי:

— א גנב!.. א מערדער!..

אין די פערלאשענע אויגען האט זיך איהם אנגעצונדען דער פערלאנג צו נקמה־נעהמען.

מיט דעם גאנצען ביסעל כוחות און לעבען, װאס האט נאך געטליעט אין דעם האלבען בר־מנן האט געקירעװעט איין־איינצי־גער געדאנק: „זיך אפרעכענען... בעשטראפען!"

ער איז איצט געװען ביים פולען זינען, פולשטענדיג מיושב, און די איינציגע כונה זיינע איז װי-נישט-איז די נקמה צו דערצילען...

— אוי, כאטש איין מינוט לעבען!

עטליכע מאל פרובט ער ארויסצוגעבען א הילכיגען גע־שריי... ער איז אבער צו שװאך... ער פערשטעהט, אז קיינער װעט איהם נישט דערהערען...

דעמאלטסמאל האט ער אנגעשטרענגט דעם רעשט ביסעל קרעפטען, און קריכענדיג אויף דער ערד אין מורא'דיגע יסורים, איז ער צוגעקומען צו דער װייט נאקאלכטער װאנד...

צוגעקומען גאר נאהענט, און געבליבען שטעהן אויף די קניע.

מיט א קאנװולסיװ-ציטערדיגער האנד האט ער זיך בע־ריהרט דעם צושמעטערטען שארבען.

דאס בלוט איז איהם אראפגערונען איבער'ן פנים, איבער'ן האלז...

האט ער איינגעטונקען א פינגער און אויפגעשריבען אויף דער װאנד:

קורט דרייװיץ האט מיך דערמארד...

א פייגליכע קאנװולסיע האט איינגעקורטשעט די האנד, איז ער אויפגעשפרונגען אויף די פיס...

באלד אויפ'ן ארט איז ער מיט דער גאנצער שװערקייט פון זיין קערפער ארויפגעפאלען אויפ'ן טיש, װעלכער איז גע־שטאנען לע'ם דער װאנד און צוזאמען מיט איהם זיך איבערגע־קעהרט אויף דר'ערד.

דאס מאל האט דער אונגליקליכער אויסגעהויכט די נשמה...

ער האט זיך נוקם געװען...

הגם — דער איבערגעקעהרטער טיש האט אינגאנצען פער־שטעלט די בלוטיגע אויפשריפט אויף דער װאנד.

— — — — — — — — — — — — — —

קורט דרייװיץ איז נישט ארויס אין דרויסען א גאנצען פריהמארגען.

די ארבייטער פון דער פאבריק האבען זיך ביגי לבינו דערצעהלט װעגען דעם שרעקליכען פערברעכען אין שטאט.

האט קורט גוט געהערט, װאס מען רעדט; ער האט זיך אפער געװיזען איבערגעקריגט — נישט ארייגגעלאזט זיך אין שמועס'ן.

— ער האט געהאט א סך געלד.. א גרויסע ירושה בעקו־מען! — האבען גע'טענה'ט צװישען זיך די ארבייטער — און אזוי פיל בראדיאגעס דרעהען זיך לעצטענס ארום אין דער סביבה...

אויף דער טעמע האבען אלע גערעדט, און די אלגעמיינע מיינונג איז געװען, אז ס'איז אנ'ארבייט פון א געװעהנליכען פערברעכער.

גרעגואר האט זיך געפיהלט א מינוט צום שטארבען, און איז געבליבען ליגען אין בעט.

(פארטזעצונג קומט)

POT i NIEMIŁĄ WOŃ z RĄK, NÓG i PACH

USUWA ZNANY I NIEZASTĄPIONY OD 1/2 WIEKU

SUDORYN

W PUDEŁKU z SITKIEM.

FABRYKA CHEMICZNO-FARMACEUTYCZNA „AP. KOWALSKI" WARSZAWA

ביליג און גוט!

ספּאָרט-וואַנען . . . 58.— זל.
קינדער-בעט מיט ניקל און שטאַל. מאַטראַץ . 65.—
אַמעריקאַנקע . . 30.—
פאָדערט איבעראַל! פּעדער-בעטעו פון דער פירמע „PALMA-PATENT"
לאָדז, פּוילנאַצנאַ 24, טעל. 31-85.
הורט. פאַר רעעלקייט גאַראַנטירט. דעטייל.

גערנוויליג ווערט אַבגעטייט

יעדעס סטיק געפיהל פון סימפּאַטיע אָדער ליבע צו זיך אַליין, אויב מען נעמט נישט אָן בעצייטענס קיין מיטלען געגען אומאָנגענעהמען גערוך פון מויל, וועלכער ווערט נאָר בעזייטיגט דורך

FERMENTINA

דער בעסטער מיטעל געגען שלעכטען ריח פון מויל.

„פערמענטינאַ" קאָנסערווירט די ציין, שטאַרקט די דושאָנגלעס בעזייטיגט דעם שלעכטען ריח פון מויל און מאַכט דאָס אויסטעמען אָנגענעהם.

הויפּט-סקלאַד אויף פּוילען: ROMAN WŁODARSKI, WARSZAWA, LUBIECKIEGO 5

צו בעקומען אין אַלע אַפּטייקען, אַפּטייק-סקלאַדען און פּערפומעריע-געשעפטען. פּרייז 2.75 זל. פּער שטיק. ווען מ'קריגט נישט, דאַרף מען זיך ווענדען צום הויפּט-סקלאַד אויף פּוילען. פאַר קונים פון דער פּראָווינץ ווערט אַרויסגעשיקט נאָכ'ן בעקומען פּאַראויס 3 זל. אָדער 3.50 אויף אַ נאָכנאַהמע. 6181 היט זיך פאַר פעלשונגען!

פערטרעטער אויף בעזונדערע שטעט אויף אייגענע רעכנונג ווערט געזוכט.

Miejski Kinematograf Cświatowy
Wodny Rynek.

היינט און פאָלגענדע טעג! פאַר דערוואַקסענע!

„דער אינדישער — פאַמיליען-קבר"
(INDYJSKI GROBOWIEC)

1-טע סעריע און די הויפּט-ראָלען:
Mia May, Conrad Veidt, Erna Morena, Lya de Puti, Bernard Getzke.

פאַר יוגענד!

„צי איז דאַרווין גערעכט?"
(Czy Darwin ma rację?)

זעהר בעלעהרענד בילד. זעהר בעלעהרענד בילד

לעטשניצע פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען
בזשעזשינער 11, טעל. 37-63
אָפען פון 9 פריה ביז 7 אָוונט

ד"ר וואָליניעצקי	נאָז, האַלז, אויערן-קר.	4—3
ד"ר קערשנער	קינדער-קראַנקהייטען	13-6 1/2, 5-4
ד"ר שיפּמאַן	אינערליכע קראַנקה.	1—11
ד"ר לוביטש	הויט-און געשלעכט קר.	2—12
ד"ר שמירגעלד	נערווען און גייסטיגע קר.	3—1
ד"ר גאָלדפעלד	אויגען-קראַנקהייטען	2—12.30
ד"ר עליאַסבערג	כירורגישע קראַנקה.	1 —
ד"ר בערנאַי	פרויען און געבורט-הילף	4—3

פּאָלס-סער גייט, שפּור די-שיינענוגען, די שפּאַטלען א. ז. וו. ... אימפּונגען געגען שקאַרלאַטין. [illegible]

דענטיסטישער קאַבינעט. עס נעמען אָן:

ד"ר זילבערשטיין	צאָהן-אַרצט	10—3 נ.
ד"ר לאַזשינסקאַ סטאָראָזשעווסקאַ	צאָהן-אַרצט	7—3

קאָנסולטאַציע, ציינער, קראַנקען א. אז. וו.
די לעטשניצע איז אויך טעגליך אָפען.

א טאַמבוריר-געזעלן
ווערט פון זאָפאָרט געזוכט ביי האַלמאַוויטש. גלובנאַ 58. 627

Dr. med.
W. Eychner
פרויען-קראַנקהייטען און אַקושעריע
זגערזשער 11 טעל. 34-72
נעמט אָן אין דער לעטשניצע פּעטריקאָווער 294 ... פון 12 ביז 2 ... פון 8-6

Dr. med. Ludwik
Rapeport
Pr. Narutowicza 25 (Dzielna) tel 44-10.
ספּעציאַליסט פאַר נירען, בלאָזען און האַרן - קראַנקהייטען. נעמט אָן פון 1 ביז 2 און פון 4 ביז 7 אָוונט.

Dr. med
BRAUN
פּאָלודניאָוואַ 28 טעלעפאָן 40-26
ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט און ווענערישע קראַנקהייטען און שטראַלען - טעראַפּיע. געשלעכטליכע נישט קראָנקען-ליכט (קוואַרץ-אויספ). נעמט אָן פון 9—12 פריה און פון 5 — 8 נאָכמ.

Dr. med.
A. URYSON
קאָנסטאַנטינער 20 טעל' 35-85
אינערליכע קראַנקה. נעמט אָן פון 3 ביז 5 נאָכמ.

Dr. ADAM
GROSGLIK
Al. Kościuszki 27, tel. 51-78
הויט און וועגערישע קראַנקהייטען, רענטגען און ליכט-הייל אינסט. נעמט אָן פון 4—7 און אָוונט.

צו פערמיטען
אַ שער-שטוב מיט קאָמ-פּאַמלאַד אייזערנע ... מרייב - מאַשין, אַ גרויסע שער-ראָהמען א.ז.וו. צו ער-פאַהרען ושעלאַנאַ 6, האָלענדער. 689

אַ קעמער מאַשין
אַ 16-ער, ווי אויך אַנ-אַבערלאַך אין גוטען צו-שטאַנד, ווערט געזוכט צו קויפען. אָפּערטען אין אַדמיניסטראַציע אונטער „K". 695

צום 15-יאָהריגען יאָהרצייט פון ר' אליהו חיים מייזעל זצ"ל איז ערשינען דאָס אינטערעסאַנטע בוך

זכרונות

דאָס בוך ענטהאַלט העכער 300 זייטען מיט אַ קאָפּינעט-בילד. פּרייז 6 זלאָטעס. פאַר די לעזער פון „נייעם פאָלקסבלאַט", וואָס וועלען ברענגען דעם דאָזיגען אַנאָנס ביז דעם 1-טען יוני, קאָסט נאָר 4 זלאָטעס.

צו בעקומען ביי **א.מ. גרובשטיין,** חסכאַדניאַ 54 פּאַרטער, 1. שט. פון 5—8 אָוונט.

גוט און ביליג!

— זענען נאָר די: —

לעקסאַנדער

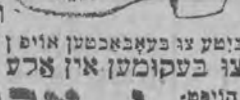

וועלכע זענען פּאַטענטירט.
ביטע צו בעאָבאַכטען אויף ז שטעמפּעל לעקקאָבאַד נומער 14391.
צו בעקומען אין אַלע בעסערע שיך-געשעפטען.

הויפּט-פערקויף **י. אַבראַמאָוויטש,**
לאָדז, פּאַ-רזשעטשנאַ 15.

שוינט אייער געלד!

און קויפט שירמס און שטעקענס נאָר אין דער שירם-ווערקשטעל פון
ס. פיינענבוים,
נאַרוטאָוויטש 19 (דזשעלנאַ)
ווייל אָהער קענט דאַרט קויפען מיט 25% ביליגער ווי אַנדערשוואו. בעסטע אויספיהרונג.
[illegible] אויך רעפּאַראַטורען [illegible]

והיה כי ישאלך בנך מחר לאמר מה זאת?

פּאַראַמאַ לויפט יעדער אין ביורא פּעטריקאָווער 17?

ואמרת אליו, ולפטו איהם זאָגען

— אַז אין דעם ביורא —

17 פּעטריקאָווער 17

2-טען הויף, פּאַרטער, דורכגאַנג זאַבאַדניאַ 52, וואו ס'ווערט צוגעפיהרט אַלע מין נעשיפטן לויט ... אינסטיטוציאָנען, קלייזעלעס, זאַבעזעפּעשטעלונגען אויף אַלע שטעדט אין פּוילען, אַפּעלאַציעס, פּאַפּיזעס, רעקלאַמאַציעס, רעקורסען, וועגען אויפנעהמען אין קאַ-סאַראַשטאָ-ראַשאָנצע, ביטעס וועגען דירה און ... ראַוויסאָסשעז און אין אַלע פּאַלייציי-ביוראָען, שותפות-אַקטען, סטאַטוטען, אַקטען אינטערוויעס, קאַרטעס פּרעדבאָן ... די אויך איבערזעצונגען אין אַלע שפּראַכען.

רעכטס-קאָנסולענט **י. מאַנעלאַ,**
פּעטריקאָווער 17, זאַבאַדניאַ 52
שנעל, רעעל און ביליג!

לעטשניצע פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען
און ערצטליך-דענטיסטישער קאַבינעט
זגיערסקאַ 17, טעל. 16-33.

ד"ר ראַטאַוויטשי	גאַז, האַלז, אויערן קר.	9-2 11-10, 7 1/2 -6 1/2
ד"ר רוזשאַנער	הויט-און געשלעכט-קר.	11—10, 2—1
ד"ר גאָלדשטיין-פּאָלאַק	אויגען-קראַנקהייטען	2-1
ד"ר יוסטמאַן	נערווען-קראַנקהייטען	2—12
ד"ר ראָזענצווייג	קינדער-קראַנקהייטען	5-4 12-10
ד"ר פּאָפּירני	פרויען-און געבורטס-הילף	6-5 1-11 1/2
ד"ר קאַנטאָר	כירורגישע-קראַנקהייטען	4 5 און 2-1
ד"ר וויינבערג	אינערע הערץ לונגען-קר.	7-5 1/2 1-11
ד"ר סטופעל	רענטגען	6-4 12-2
א. גראָזענטשיק	צאָהן-אַרצט	7—3
נ. ראָזעם	צאָהן-אַרצט	2—9

צונג- פּיגנאָרדווילונג, בעלייכטונגען, קוואַרצען, קאַסטאָען, א. אז. א. בי דער לעטשניצע איז געעפענט א [illegible]

רענטגען-אינסטיטוט
היילונג פון הויט-קראַנקהייטען פון קאָפּ (פּאַרך) מיט רענטגען-שטראַהלונג, פאַר בעשטראַהלונג, אין דורכלייכטונג, קאַרבונקעל-לעבער, די נערווערן, ... עלעקטריזאַציע, ... אינהאַלאַציע. אימפּונגען געגען שקאַרלאַטין (שקאַרלאַטון) פון 4—5 נאָכמ.

די לעטשניצע איז אויך אָפען זונטאָג.
חידוש אין דער שטאָט.

מאַסאַזש-און הייל-גימנאַסטיק-שולע
און קאַבינעט
פון דר. מעד. **ב. שמירגעלד**
צעגעלניאַנאַ 6, טעל. 51-89
רוקגראַט-פאַרקרימונגען, פּאַראַליזען, נערווען-שמערצען, רעס-מאַטיזם, שטאָפוועקסעל-קראַנקהייטען, ... בעהאַנדלונג פון פיזיש שוואַכע קינדער (גרופּען). נאָך דעם זע-ריכטען די שולע, צו זענען אַרויספאָר אַ ציינונג.
שפּעטשטונדע פון 3 ביז 5.

LEKARZ-DENTYSTA צאָהן-אַרצט
St. GELBERG
זאַבאַדניאַ 15, טעל. 31-08
היילט גאַנץ פערנאַכלעסיגטע ציינער און מונד-קראַנקהייטען, ציהן-ציינער אָהן שמערצען, היילט מיט ליכט-בעשטראַהלונג, ספּעציע-לער לאַבאָראַטאָריום פון קינסטליכע ציין. נעהמט אָן פון 9—12 נאָכמיטאָג און פון 3—7 אַ ווייניגער אויעגד. ביליגע פּרייזען. 1481

אַנאָנסען-פּרייז:

פאַר אַ מילימעטער - שורה.

פּערן מעקסט 15 גראָשען, פּרעמיע 20 גראָשען, אין מעקסט 40 גר. פּרעמיע 60 גראָשען, נאָכ'ן מעקסט 10 גראָשען, פּריוואַט 15 גראָשען. — פאַר אויסלענדישע אַנאָנסען 100 פּראָצענט מעהרער. אויפער דער שטאָט — 50 פּראָצענט מעהרער.

אַבאָנעמענטס-פּרייז:

אין לאָדז: אַ חודש — 5 זלאָטעס, — אויף דער פּראָווינץ: אַ חודש — 6 זלאָטעס. אין אויסלאַנד מיט 50 פּראָצענט מעהרער. — פּערן איינצעלנע אונ מערהין פון די אַבאָנענטען איז די רעדאַקציע נישט פאַראַנטוואָרטליך די אַדמיניסטראַציע איז אָפען בטאָג און בנאַכט.

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg. Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman
Czcionkami i druk. „Najer Folksblat". Piotrkowska 21.